

JAK

Jord Arbejde Kapital

Bladet

Hvem har ret til at lave vores penge?

Uffe Madsen
Side 4

Skal penge være en vare eller et omsætningsmiddel?

Skrevet 1934. Aktuelt 2013
Side 6

Landsforeningen hedder nu "JAK Danmark"

Referat af årsmødet den 20. april
Side 14

JAK *bladet*

Medlemsblad for JAK Danmark

Det er JAK Danmarks formål gennem oplysning at rejse en bevægelse for gennemførelse af folkets menneskelige og økonomiske frigørelse – samt arbejde for oprettelse af praktiske funktioner til gennemførelse af dette formål.

Landsforeningens adresse er:

Herningvej 37, 8600 Silkeborg
Tlf. 24 98 86 81
www.jak.dk
E-mail: landsforeningen@jak.dk
Kontortid:
Mandag, tirsdag og onsdag kl. 10.00 – 13.00
Torsdag kl. 14.00 – 17.30

Ansvarshavende redaktør:

Lis Poulsen

Redaktionsudvalg:

Lis Poulsen. Tlf. 24 98 86 81
E-mail: jak-bladet@jak.dk
Poul Busk Sørensen. Tlf. 61 72 82 30
E-mail: pbusks@mail.dk
Uffe Madsen. Tlf. 40 36 31 75
E-mail: UffeMadsen@mail.tele.dk
Jakob Mikkelsen. Tlf. 75 27 12 70
E-mail: Jakob.Mikkelsen@mail.dk
Niels Erik Bach Boesen. Tlf. 20 23 63 47
E-mail: neb@bachboesen.dk
Martha Petersen. Tlf. 86 81 16 11
E-mail: mmp@folkesparekassen.dk

Henvendelse til Landsforeningens ledelse:

Formand: Jakob Mikkelsen,
Broengvej 2, 6840 Oksbøl
Tlf. 75 27 12 70 / 20 20 70 50
E-mail: Jakob.Mikkelsen@mail.dk

Næstformand: Morten Schjøtt,
Rødamsvej 30, 5856 Ryslinge
Tlf. 63 67 00 18
E-mail: m.schjoett@mail.dk

Sekretær: Henrik Roholdt Petersen,
Rodesvej 2 st th, 5200 Odense V
Tlf. 50 88 88 85
E-mail: roholdt@gmail.com

Chresten Ibsen,
Hvedbjergvej 92, 8220 Brabrand,
Tlf. 31 65 01 89
E-mail: chib@chib.dk

Udpeget af pengeinstitutterne:

Kurt Poulsen, Folkesparekassen
Bo Nielsen, Østervrå
Lis Poulsen, Funder

I N D H O L D

- 3** International weekend i København
Jakob Mikkelsen
- 3** Efterårsmøde i JAK Danmark
- 4** Hvem har ret til at lave vores penge?
Uffe Madsen
- 6** Skal penge være en vare eller et omsætningsmiddel?
Skrevet 1934. Aktuelt 2013
- 8** Samfundsbanken og grundskyld
Poul Busk Sørensen
- 10** JAK Skolen, Sverige
Helle Nielsen
- 12** Folkesparekassen blev en livsstil
Jakob Bargmann
- 13** Mindeord, Anne Marie Jensen
Ib Grandt Jakobsen
- 14** Referat af årsmødet den 20. april
Landsforeningen hedder nu "JAK Danmark"
- 15** Nedlæggelse af regionerne
Jakob Mikkelsen
- 16** Chresten Ibsen. Nyvalgt medlem af
bestyrelsen for JAK Danmark
Uffe Madsen
- 17** Nye vedtægter:
Ny struktur i JAK Danmark
Jakob Mikkelsen
- 18** Regnskaber 2012 for medlemmerne af
Foreningen af JAK pengeinstitutter
Martha Petersen
- 20** Internationalt JAK træf i København
den 10.-12. maj 2013
Morten Schjøtt
- 23** Garantinformation fra Folkesparekassen
- 27** JAKs sommertur til Fanø
Lørdag den 31. august 2013
- 29** Opfordring til en ny generation
af JAK medlemmer i København

Foto på forsiden:
Den gamle hjuldamp
"Hjejlen" i Silkeborg Havn en
tidlig solfyldt morgen

Deadlines
Nr. 4 udkommer primo oktober 2013
Deadline 15. august 2013

Eftertryk velkommen
ved kildeangivelse.
Indholdet i de enkelte artikler
udtrykker ikke nødvendigvis
Landsforeningen JAKs
holdning.
Henvendelse ang. medlemskab,
abonnement, artikler og
annoncer:

JAK bladet
Redaktør
Lis Poulsen, Husumvej 5,
8600 Silkeborg
Tlf. 24 98 86 81
E-mail: jak-bladet@jak.dk

International weekend i København

Af **JAKOB MIKKELSEN**, formand for JAK Danmark

Den 10-12. maj var knapt 30 mennesker samlet i København til et internationalt træf arrangeret af JAK Danmark. Der var to hovedlinjer, nemlig et spørgsmål om at samarbejde om de tekniske udfordringer, der er i de forskellige bevægelser, der henregner sig til JAK - samt at få påbegyndt en udvikling af de grundlæggende værdier for JAK internationalt.

Som det fremgår af Mortens glimrende referat fra weekenden, var det meget forskellige bevægelser, der præsenterede sig, og kendetegnende var det, at det er ønsket om at gøre godt, der driver disse mennesker bag bevægelserne. Man er drevet af et stærkt ønske om at lappe på det økonomiske systems uretfærdigheder og et ønske om at skabe en økonomisk oase med en social dimension tillige. På grund af JAK Sveriges store engagement internationalt har menneskene bag disse bevægelser typisk hentet deres inspiration hos dem, eller de har gennem JAK Sverige fundet muligheden for en kontaktflade til andre med en social indstilling til økonomi. Det var fantastisk at være sammen med sådanne mennesker en hel weekend.

Weekendens program forløb strukturelt planmæssigt, men det var for mig skuffende, at det tekniske kom til at fylde så meget, at der stort set ikke blev taget fat på de grundlæggende værdier. Det er tilsyneladende meget overvældende for mennesker, der ønsker at gøre godt og prioriterer den sociale side af deres økonomiske alternativ, at forholde sig til at forsøge at finde et fælles sæt grundlæggende værdier at bygge på.

At disse mennesker føler sig så beslægtede med JAK, at de vil søge deres inspiration og fællesskab hos os - flere af dem endog bruge JAK i deres navn - er en udfordring, da de kun har en overfladisk viden om JAK. Det er nok også forklaringen på, at det

tekniske kom til at fylde så meget i forhold til det værdimæssige.

Så kan man selvfølgelig spørge, om det er en JAK bevægelse, eller om det blot er en forsamling af socialt indstillede mennesker, der arbejder med alternative økonomiske fællesskaber som alternativ til det bestående, og om man ikke lige så godt kunne kalde det noget helt andet. Måske! Men så tror jeg, man skal finde andre samarbejdspartnere! JAK DANMARKS opgave i dette arbejde er, at vi skal tage udgangspunkt i det helt grundlæggende, nemlig JORD - ARBEJDE - KAPITAL. Vi skal tage vore helt grundlæggende værdier og tilbyde dem til fællesskabet. Så er det et JAK fællesskab, og her kan vi sammen med svenskerne danne kernen i denne internationale JAK bevægelse, der ikke skal fortabe sig i teknik, men lade det menneskelige komme i første række og så bruge teknikken til at løse udfordringerne i det praktiske. Uden en grundlæggende forståelse af de tre ord - hvad de så end hedder på alverdens sprog - er der ikke noget JAK! Heller ikke, om man nok så meget laver små rentefrie enklaver. JAK arbejder for en systemændring; intet mindre! Det fremgår også tydeligt af indholdet af dette blad.

Efter Landsforeningens kontakt til JAK Sverige har JAK Andelskassen Slagelse og siden Folkesparerkassen fået relationer til JAK Sverige, hvilket er en positiv udvikling. Og med den nye struktur, som vi i april vedtog i JAK DANMARK, får vi mulighed for at opnå nogle af de fordele, der er ved JAK Sveriges struktur gennem pengeinstitutternes deltagelse i bestyrelsesarbejdet i JAK her i landet.

Velkommen til endnu et vigtigt JAK blad.
God læselyst!

Efterårsmøde i JAK Danmark

Der planlægges afholdt efterårsmøde i JAK den 12. oktober. Den nye bestyrelse er ikke helt på plads endnu, da pengeinstitutterne har haft meget kort tid til at finde et medlem til bestyrelsen. Derfor er kun datoen fastsat indtil videre. Sæt dog alligevel allerede nu kryds i kalenderen og planlæg at deltage i denne aktivitet, der

indgår i stedet for det tidligere repræsentantskabsmøde i oktober.

Så snart der er et program, lægges det ud på www.jak.dk under "Aktiviteter".

Vel mødt den 12. oktober!

Hvem har ret til at lave vores penge?

Af **UFFE MADSEN**

I et retssamfund må der nødvendigvis være nogle regler for, hvem der har tilladelse til at udstede samfundets betalingsmidler – altså vores penge. Hvis alle og enhver kan lave penge, mister vi tilliden til dem, og dermed er der ingen, som ønsker at modtage pengene som modydelse for en vare eller tjenesteydelse. Tilliden til samfundets penge er en nødvendighed.

Når vi i dagligdagen modtager sedler og mønter som betaling, har vi fuld tillid til, at vi igen kan komme af med dem, uden at nogen stiller spørgsmålstejn ved værdien. Vores penge er udstedt af Danmarks Nationalbank, som jfr. Lov om Danmarks Nationalbank § 8 er eneberegtiget til at udstede pengesedler. I samme lov er det bestemt, at Nationalbankens pengesedler "er lovligt betalingsmiddel mand og mand imellem, samt ved ind- og udbetalinger, der foregår ved offentlige kasser". Skulle nogen alligevel formaste sig til at lave betalingsmidler, så fastsætter § 170 i Straffeloven, at man i så tilfælde straffes med bøde eller fængsel indtil 3 måneder.

Pengesedler og Dankort

Over de seneste 50 år har pengesedler haft en stadig mindre betydning som betalingsmiddel. Efterhånden anvender vi kun pengesedler til småindkøb i butikker og kiosker, idet vi langt de fleste tilfælde trækker vores Dankort frem og kører det igennem betalingsterminalen i forretningen. På den måde henter forretningerne pengene fra vores konti i bankerne på en let og smertefri måde uden at skulle bruge tid på at håndtere kontanter. Når vi så kommer hjem og

skal betale stakken af regninger, sætter vi os til computeren og går ind på vores Netbank - for derigennem at foretage de nødvendige betalinger og overførsler. Også dette er let og smertefrit, så længe der er penge på kontoen.

Hvad er det nu lige, som sker her? Er vores betalingsmidler langsomt gledet fra at være Nationalbankens pengesedler til at blive noget helt andet, og hvordan hænger det sammen med loven om betalingsmidler?

Kontanter og elektroniske penge

I Danmarks Statistik er der en opgørelse over mængden af penge, som cirkulerer i vores samfund. I statistikken er pengemængden benævnt som M1, og den samlede mængde penge på nuværende tidspunkt andrager omkring 863 mia. kr. Af dette beløb udgør Nationalbankens pengesedler 53,5 mia. kr. – men hvad så med resten på omkring 810 mia. kr.? Det er de betalingsmidler (penge), som vi har stående på vores betalingskonti i bankerne, og som vi trækker på, når vi kører vores Dankort igennem betalingsautomaten, og som vi betaler fra, når vi sidder ved computeren og betaler vores regninger. Altså er kun omkring 6 % af vores penge Nationalbank-penge, og de 94 % er et eller andet elektronisk, som vi kan se på en skærm.

Hvis vi nu bliver i tvivl om, hvorvidt de elektroniske penge reelt findes, kan vi gå ind i vores bank og spørge til dem. Sandsynligvis mod et mindre gebyr vil kassereren finde dem i kassen, og man kan som kunde blive bekræftet i, at de rent faktisk også findes i pengesedler. Roen kan falde over os igen, for værdierne er tilsyneladende til

stede, og vi lader pengene blive i banken. Forestiller vi os så, at der af en eller anden årsag opstår lidt mistillid til de her elektroniske penge, og at der ikke er én, men 100 kunder, som samtidig går ind i banken for at veksle de elektroniske kontopenge til pengesedler, ja så opstår problemet, for bankerne har dem slet ikke. Der findes kun 53,5 mia. kr. til at dække elektroniske kontopenge for 810 mia. kr., så alle kan altså ikke få deres indestående vekslet til Nationalbankens pengesedler.

Nu er denne situation slet ikke ny og ukendt, men hvad er så grunden til, at vi gladelig overlader bankerne vores betalingsmidler? Det gør vi, dels fordi det er noget bøvl at gå rundt med så mange kontanter, og det kan måske også være lidt usikkert af hensyn til faren for røveri, men vi gør det også, dels fordi bankerne har stillet en garanti, hvor de i fællesskab hæfter for et indestående på op til omkring 750.000 kr. for hver kunde. Skulle denne garanti ikke være tilstrækkelig i en krisesituation, ja så står Den danske Stat bagved og sikrer vores pengesystem, hvilket vi oplevede under den nuværende krises første tid i 2008.

Der er altså en god sikkerhed bag vores betalingsmidler – pengesedlerne er sikret af Nationalbanken, og vores indestående i bankerne er ligeledes sikret. Begge steder står Staten bagved som garant for sikring af pengesystemet. Derfor har vi fuld tillid til pengene, og vi stiller ikke spørgsmål til værdien bag. Sådan skal det også være.

Hvor kommer pengene fra?

Næste spørgsmål er så, hvor kommer pengene fra? Pengesedlerne kommer jo fra Nationalbanken, som trykker dem og sætter dem i omløb gennem bankerne. Hvad så med de elektroniske penge – hvordan bliver de fremstillet og af hvem?

Som noget af det eneste, der kommer ud af den blå luft, skabes de elektroniske penge ud af den blå luft. Det sker på den måde, at hver eneste gang, en bank låner penge ud til en kunde, så skabes der elektroniske penge – dvs. at vores pengemængde forøges – og hver gang en kunde nedbringer et lån eller kredit i banken, så bliver den samlede mængde af penge lidt mindre. Med andre ord er omkring 94 % af vores pengemængde skabt ud af den blå luft, og alligevel har vi tillid til disse penge, fordi hele den finansielle sektor med Nationalbank og Staten står bag og garanterer for dem.

Vi kan også betragte udviklingen af pengeudstedelsen sådan, at hvor den tidligere stort set alene lå på Nationalbanken, så er den hen over årene blevet privatiseret og er næsten fuldstændig lagt i hænderne på de private banker. Altså en privatisering, som der ikke har været truffet politisk beslutning om, og som borgerne ikke er blevet hørt om. Vel nok den største privatisering, som vores samfund har været igennem, og den er kommet ind ad bagdøren, uden at nogen har stillet spørgsmålstejn ved det. Ingen politiske partier og ingen politikere har så meget som hævet et øjenbryn i den anledning. Heller ikke økonomer og finansfolk har tilsyneladende bemærket det.

Manglende styring af pengemængden!

Hvad er så følgerne af denne privatisering? Den ene er, at indtægten ved at udstede samfundets penge nu går til de private banker i stedet for til Nationalbanken, og dermed Staten. Den anden følge er, at Nationalbanken

mister styringen af pengemængdens størrelse, og jfr. Lov om Danmarks Nationalbank, så er det Bankens opgave på samfundets vegne at regulere mængden af penge, således at vi får et stabilt pengesystem. Følgen af den manglende styring så vi i perioden fra 2001 til 2008, hvor pengemængden stort set blev fordoblet og skabte en voldsom overophedning i økonomien med store stigninger i priser på ejendomme og aktier til følge. Det var netop penge, der blev skabt ud af den blå luft, som forårsagede denne boble i økonomien. Nationalbankens måde at styre pengesystemet på er, at når der opstår overophedning – som vi så i disse 7 år – så hæver de renten, og dermed bremser de ifølge teorien den uhensigtsmæssige vækst. Det, som skete, var bare, at Nationalbanken i stedet sænkede renten, og dermed var den med til at skubbe yderligere til den accelererende økonomi.

Man kunne ikke forvente, at de private banker af egen fri vilje ville dæmpe udlånsstigningen, for alt gik jo godt, og der var penge at tjene. Vi må ikke glemme, at banker er private virksomheder, som har til formål at skabe overskud til ejerne – aktionærene – og det gjorde de så alle sammen, hvilket man ikke kan bebrejde dem. Fejlen ligger i, at systemet giver dem mulighed for at øge pengemængden i den grad, som det var tilfældet. Det nuværende system, hvor private banker skaber samfundets betalingsmidler, kan ikke undgå at få en accelererende virkning opad, når det går godt, og på samme måde ser vi det i disse år, hvor den accelererende virkning i stedet går nedad med fallende udlån til følge. Et andet problem i denne nedgangsperiode er, at Nationalbanken ikke er i stand til at stimulere markedet gennem nedsættelse af renten, idet renten allerede ved krisens begyndelse var i bund.

Lovgivning om pengeudstedelse

I erkendelsen af, at private banker skaber penge ud af den blå luft, kan vi vende os imod den lovgivning, som regulerer pengeudstedelsen. Loven er helt klar – Danmarks Nationalbank og ingen andre har eneret på at udstede vores betalingsmidler. Konklusionen må så være, at de private bankers udstedelse af betalingsmidler ikke er lovlig jfr. Straffelovens § 170, men det er hverken politikere eller myndigheder tilsyneladende opmærksomme på.

Det er ikke alene i Danmark, at udstedelsen af samfundets betalingsmidler er lagt i hænderne på de private banker. Sådan er det i hele den vestlige verden, men det gør ikke situationen mindre problematisk. I Sverige føres der netop nu en sag ved Högsta Domstolen (Sveriges Højesteret), idet en advokat ved navn Henning Witte har nægtet at betale et rentebeløb, som hans bank kræver betalt. Advokaten hævder, at banken ifølge loven slet ikke er berettiget til at udstede elektroniske penge, og derfor skal de heller ikke betales tilbage eller forrentes. Det bliver interessant at følge denne sag i Sverige. Det kunne også være interessant at se, om der er en borger i Danmark, som har mod på at prøve det danske retsvæsen af i en lignende sag.

For at undgå en økonomisk krise igen på et senere tidspunkt, er det helt afgørende, at loven om udstedelse af betalingsmidler håndhæves, og at pengeudstedelsen i det fulde omfang trækkes tilbage til Nationalbanken, hvor den hører hjemme, og som er en forudsætning for, at Nationalbanken kan opretholde en stabil økonomi i samfundet.

Skal penge være en vare eller et omsætningsmiddel?

Den, der glemmer sine rødder, har ingen fremtid. Dette vægtige udsagn er årsag til, at redaktionen har besluttet at genoptrykke nogle af de gamle tekster fra JAK Bogen, som udkom første gang i 1934. Vi startede i nr. 2-2013 og følger op i dette og kommende numre af JAK bladet.

Skrevet **1934** Aktuelt **2013**

Pengene går ud i omsætningen som lån og skaber gæld

Artiklen i JAK bladet nr. 2-2013 sluttede med en konstatering af, at hver eneste pengeseddel, der går ud i omsætningen, betyder en gældsstiftelse, og eftersom den samme pengeseddel i et stadigt kredsløb går ind i bankerne som afdrag på gælden og ud igen som nye lån, skaber den en bestandig voksende gældsbyrde, som aldrig vil kunne afdrages.

Landets værdier og udbyttet af generationers arbejde pantsættes for at skaffe omsætningsmidler

Og da det er den arbejdende og producerende del af befolkningen, som behøver lånene, og som for at opnå dem er nødt til at sætte deres faste eller arbejdsskabte værdier i pant for dem, går disse værdier rent automatisk over til den del af befolkningen, som repræsenterer monopolet. Følgen er den tilstand, vi lever i, nemlig at størstedelen af landets værdier og udbyttet af generationers arbejde langt frem i tiden er pantsat til "Kapitalen" i indland og udland i en sådan udstrækning, at den når som helst kunne inddrage al ejendom og alle værdier og gøre størstedelen af Jordens befolkning hjemløs og subsistensløs. Når den ikke gør det, er det, fordi den slet ingen interesse har i, at gælden betales. At kræve det ville være at slagte hønen, der lægger guldæg. Den skal jo netop vedblive at leve – Gælden skal vedblive at bestå for rentens skyld. Men hønen må på den anden side heller ikke fodres mere, end at den akkurat kan blive ved at lægge.

Renten må ikke være større, end at den netop kan bæres, men heller ikke mindre. At finde og fastlægge denne grænse betegnes meget træffende som at gøre produktionen "rentabel". Det vil sige, at den er i stand til at give renter, og det er også formålet med alle såkaldte sanerings- og kriseplaner, der fremsættes af de forskellige regeringer. Arbejdet skal være i stand til at betale sine renter – og for at det skal kunne gøres, må befolkningen ikke dø af sult. Den må kunne leve, men heller ikke mere.

Her har man svaret på det andet spørgsmål – om hvorfor der ikke er omsætningsmidler nok: Hvis al fornøden pro-

duktion kunne blive afsat, ved at alle havde tilstrækkelig købekraft, ville ingen have brug for lån, og renten ville synke til et minimum og i mange tilfælde forsvinde helt. Derfor sættes ikke flere penge i omløb, end at trangen til enhver tid er stor nok til, at lånerne vil betale renten. Dette påvirkes på mange måder og ad mange veje, og forholdene er ofte så indviklede, at det er vanskeligt at se, hvad der egentlig foregår. Men hvis man vil forvisse sig om, til hvilken side hjulet drejer, behøver man blot at se på den voksende gæld og på den kendsgerning, at hvert eneste foretagende der sættes i værk, hvert eneste arbejde der udføres, hvert fremskridt der gøres, skaber en ny gældsbyrde, omsætter sig til gæld – i stedet for, som man kunne forvente, til formue. Jo mere menneskene arbejder, des fattigere bliver de. Det er som den, der sidder i kviksandet: Jo mere han arbejder for at komme løs, des dybere synker han i.

Hvorledes får Fællesskabet magten over omsætningsmidlet?

Det er denne fundamentale erkendelse – at den, der har magt over omsætningsmidlet, har magt over hele det økonomiske liv – som ligger til grund for de bestræbelser og praktiske forsøg, som er gjort af Andelsselskabet J.A.K. (Jord, Arbejde, Kapital), stiftet den 11. februar 1931. Det spørgsmål, som fra begyndelsen stod som det væsentlige for bevægelsens grundlægger og leder, landinspektør Kristian Engelbrecht Kristiansen, var dette: Hvorledes bringes det dertil, at magten over omsætningsmidlet kommer til at ligge hos Fællesskabet til fremme af dets interesser, og ikke hos private til fremme af særinteresser gennem bank- og partipolitik – og hvilken handling må foretages, for at sunde og retfærdige forhold på dette område kan indtræde?

Penge har to funktioner

Dette spørgsmål fører øjeblikkeligt over til det næste: Hvor ligger og hvori består den sikkerhed, på hvilken pengene hviler, og som garanterer, at deres værdi er konstant – det vil sige, at man kan være i alt fald nogenlunde sikker på, at man for et vist antal pengesedler i morgen kan få den samme varemængde, som man kan få i dag? At den ikke, som man tidligere mente, ligger i guldet, er

uden videre klart og behøver i vore dage ikke længere noget bevis. Men hvilke værdier ejer Nationalbanken, som kan garantere værdien af de pengesedler, den udsteder? Eller anderledes sagt: Hvorpå beror det, at Nationalbank-sedlerne har den værdi, de har, og mand og mand imellem modtages for denne værdi? Den mængde guld, der ligger i Nationalbankens kældere, er så ringe, at vi kan se bort fra den – selv om vi overhovedet vil regne med guld som sikkerhed. Men en anden håndgribelig sikkerhed har banken ikke.

Obligationsbeholdningen, som man vil henvise til, er jo skabt ved folkets indsats. At vi tillægger Nationalbankens sedler værdi, beror udelukkende på den kendsgerning, at der findes et arbejdende og producerende fællesskab, som giver disse sedler værdi ved at producere de goder, som vi kan købe for sedlerne. Kunne vi ikke købe varer og goder for sedlerne, var de selvsagt intet værd.

Vi er hermed nået ind til den virkelige og reelle dækning for sedlerne. Når dette problem har voldt nationaløkonomer så store vanskeligheder, beror dette efter J.A.K. systemets påstand derpå, at disse videnskabsmænd blander to funktioner sammen, idet de ikke skelner mellem dækningsfunktionen på den ene og cirkulationsfunktionen på den anden side. De cirkulerende penge i et samfund kan sammenlignes med tipvogne i en ringbane, hvor et vist antal arbejdere ustandseligt fylder de forbigående tipvogne, der tømmes, før de atter vender tilbage. At trække tipvognene er en funktion, men at fylde dem er en anden.

Vil man søge det eneste rette og mulige grundlag for et lands pengevæsen, da kan man finde det i landets grundværdier. Da Danmarks finanser skulle ordnes efter statsbankerotten i 1814, og den nye Rigsbank blev oprettet, blev den grundet på 150.000 prioriteter i landets faste ejendomme, og det blev højtideligt tilsagt folket af Frederik den 6. i et åbent brev af 4. juli 1818, at man fra Statens side ikke ville blande sig i pengevæsenet. Dette løfte er blevet brudt gang efter gang, og nu står vi over for Statens endelige overtagelse af pengevæsenet gennem den planlagte omdannelse af Nationalbanken til en statsbank.

Kontrollen med landets pengevæsen tilkommer Fællesskabet

Over for dette er det, at folket nu må sætte sit krav: Udstedelsen af omsætningsmidlet, kontrollen med landets pengevæsen, må tilfalde Fællesskabet og ikke Staten, så længe Staten ikke er udtryk for folkets fællesskab, men for et enkelt partis eller en klasses interesser.

Hvem andre kan udstede penge end dem, der er i besiddelse af de værdier, på hvilken pengenes værdi må grundes, nemlig de reelle værdier, grundværdierne? At det er folket, der ejer landets grundværdier, er uden videre klart. Og at Staten i dens nuværende form ikke er et organ for folket, men et ensidigt udtryk for et enkelt partis virkelige eller indbildte interesser, er lige så åbenbart. Om den nogensinde kan blive det, eller om den altid må vedblive at være en enkelt institution inden for samfundslivet, med særlige interesser og opgaver, er i denne sammenhæng uden betydning.

Om man vil bruge ordet Staten om det folkefællesskab, som her er tale om, eller om man vil knytte betegnelsen til

specielle funktioner inden for samfundet, berører ikke det spørgsmål, som det her kommer an på. Den sandhed, det gælder om at slå fast, er denne: Det tilkommer Folkefællesskabet at udstede pengene på grundlag af de værdier, som er i folkets besiddelse – man kalder så dette fællesskab med navnet Staten eller ikke.

Man kunne gøre – og man har gjort – den indvending mod dette, at det ikke bare er grundværdierne, der udgør et lands rigdom og altså kan danne basis for dets pengevæsen, men også værdien af vareproduktionen i videste forstand – deri indbefattet produktionsmidler af enhver art, kort sagt landets samlede produktionskapacitet. Men det er ikke nogen modsigelse. Grundværdierne er nemlig udtryk for den økonomiske evne til enhver tid. I deres værdi er værdien af vareproduktionen indeholdt og svinger med den.

Man kan udtrykke det således, at i selve grundværdierne er vareproduktionen udtrykt, idet grundværdierne til enhver tid er vareproduktionens kapitaliserede værdi efter en vis produktionskoefficient, som vi betegner som "rentefoden". Det betyder, at alle andre grundlag for pengenes værdi – man har fx talt om en "kornmøntfod" – er indeholdt i grundværdien og medvirker til at bestemme dens højde. Lader man pengenes værdi hvile på grundværdien, vil den altså svinge med det samlede økonomiske livs fremgang, og det rigtige forhold mellem omsætningsmidler og vareproduktion vil til enhver tid være til stede.

Fællesskabet bør udstede pengene

Det, som det først og fremmest kommer an på i et sundt økonomisk liv, er altså, at Fællesskabet udsteder penge med dækning i landets grundværdier og stiller dem til rådighed for omsætningen i så stor en mængde, at de svarer til vareproduktionen, og på en sådan måde, at de ikke ved at gå ind i omsætningen skaber en stadig voksende gæld, men at ethvert foretagende, ethvert udført arbejde, forøger landets samlede formue.

Hvis denne opgave blev overtaget af Staten, som den nu er, ville det betyde, enten at pengene ingen virkelig basis fik og vedblev at være spillebold for privatinteresser, eller at Staten overtog – eller for at blive i dens eget sprog: "socialiserede" al grundværdi i landet. Men dette ville betyde, at folket kom ind i et statsslaveri af lignende, men langt værre art end bondens slaveri under herremanden i gamle dage. At denne mulighed truer, er der ingen tvivl om. Des mere gælder det om at benytte den frist, der endnu er givet.

Med dette formål – at gennemføre den rette udmøntning – blev Andelsselskabet Jord-Arbejde-Kapital stiftet i 1931.

Samfundsbanken og grundskyld

Af **POUL BUSK SØRENSEN**

For mig har JAK's ide om en samfundsbank og indførelse af fuld grundskyld altid hørt naturligt sammen. I denne artikel vil jeg begrunde mit synspunkt.

Oprettelsen af en samfundsbank

Det er en almindelig betragtning, at det er tilstrækkeligt, at staten har pengeudstedelsen under kontrol. Nej, spørgsmålet er: Til hvem udstedes pengene. I dag må svaret være: Til de private pengeejere.

JAKs tese er, at omsætning af varer og produktion med dertil hørende afregning er en så vigtig samfundsmæssig funktion, at samfundøkonomien går til grunde, hvis denne funktion overlades som jagtmark for private pengespekulanter.

JAKs endelige mål på det økonomiske område er, at der skal oprettes en samfundsbank, der mod fornøden sikkerhed rentefrit stiller omsætningsmidler til rådighed, naturligvis efter nøje udformede regler.

Hvordan skal en samfundsbank fungere?

Det vil nok interessere læserne af denne artikel, om JAK mener, det kan lade sig gøre at ændre det eksisterende økonomiske system i vort land til en samfundsbank. Det mener vi faktisk - og tøver ikke med at fremlægge følgende model til debat.

Teknisk set vil der ikke ske den store forandring. Vort nuværende banksystem med Nationalbanken i spidsen kan uden problemer løse den administrative opgave.

Men hvad skal skabe sikkerhed for de penge, en samfundsbank udsender? Samfundsbanken oprettes med første-prioritets sikkerhed i Danmarks grundværdier. Da der kun behøves en brøkdel af disse værdier for at skabe solid sikkerhed for den udsendte pengemængde, vil ingen kunne bestride soliditeten af Samfundsbankens penge.

Der foretages en vurdering af ejendommenes grund- og bygningsværdi. Gælden i grundværdierne afvikles ved, at Samfundsbanken simpelt hen overtager denne og betaler långiveren (kreditforening mv.). Overstiger grundværdien gældens beløb, eller er der slet ingen gæld på grunden, får ejeren udbetalt friværdien. Hermed har samfundet overta-

get grundværdierne og gjort dem likvide, ved at værdien er udbetalt i gangbar mønt og ikke i kreditforenings-obligationer.

Hermed har man foretaget den økonomiske manøvre, som gør det muligt at indføre fuld grundskyld uden at forurette ejeren af jorden. At ville pålægge samfundet fuld grundskyld uden at gøre grundværdien likvid, vil være en uret.

Kun på den her skitserede måde bliver en grundskyld retfærdig. En retfærdig afgift, som alle, der lægger beslag på vort fælles eje - jorden - skal erlægge til de jordløse. En afgift, der går ind i samfundets kasse, hvorfra den fordeles ud i samfundet igen. En sådan afgift vil kunne være en erstatning for de skatter, som rentesamfundet er nødt til at plage os alle med.

Finansiering af faste værdier

Bygninger og andet af fast værdi finansieres også af Samfundsbanken i henhold til en stedfunden vurdering. Den rentebærende gæld, som ejendommene er behæftet med, udbetales til panthaverne, som dette er aftalt i lånedokumenterne. Er gælden mindre end ejendommens værdi, vil det overskydende blive udbetalt til ejeren.

Grundværdien vil have første-prioritets panteret, og lånene i de menneskeskabte værdier (bygninger mv.) bliver anden-pant.

Mens købesummen (lånet) i grundværdien ikke skal afdrages eller forrentes, skal lån i bygninger mv. afdrages i et tempo, som er passende for den nedslidning, der sker.

I et rentefrit samfund vil man kunne afskrive de producerede brugsgenstande og bygninger, modsat det vi oplever nu: At jo ældre bygningerne bliver, jo højere bliver prisen på dem. Det sidste er - i det aktuelle samfund - en nødvendighed, så længe man skal kunne skabe plads til en sikkerhed for de evindelige låntagninger, som rentesystemet efter den matematiske regel (rente og rentes rente) forlanger, såfremt låntager ikke skal gå fallit på grund af manglende likviditet.

Finansiering af samfundsmæssige opgaver

Foruden finansieringen af private vil der blive tale om finansiering af de samfundsmæssige opgaver, f.eks. anlæg af veje og broer, bygning af skoler og hospitaler.

Uanset hvilke samfundsmæssige opgaver, det drejer sig om, må princippet for finansieringen være, at disse anlæg skal afskrives i samfundets bogholderi på samme vis, som det er gældende for de private investeringer.

Derfor er det nødvendigt at afvikle lånene (inddrage den udstedte pengemængde) inden for en passende periode - alt efter det pågældende projekt. Dette vil ikke skabe problemer, da den nyttевærdi, anlæggene har, enten i trafikal betydning, som sygdomsbehandler eller som undervisningssted, vil opveje omkostningerne rigeligt.

Alle kan få en bolig

Efter oprettelsen af en samfundsbank behøver begrebet "bolignød" ikke at eksistere, da bygningen af boliger efterhånden er så gennemrationaliseret, at den økonomiske indsats, samfundet skal yde, for at alle kan få en god og sund bolig, er så ringe, at det ikke vil være nogen anstrengelse.

I et rentefrit finansieret samfund vil der kun være behov for en brøkdel af de indtægter, vi kender i de offentlige kasser i dag, da der ikke vil være noget videre behov for støtte til samfundets medlemmer. Priserne vil falde til et naturligt niveau, nemlig til det, som det koster at producere og distribuere (de faktiske omkostninger uden renter i alle led).

Konklusion om Samfundsbanken

Hvad er så konklusionen på JAKs ideer om Samfundsbanken? Et kort resume kan i punktform opstilles således:

- At Samfundsbanken kan være en realitet i samme øjeblik, alle forstår betydningen heraf.
- At vort fælles eje - jorden - stilles som garant for vore penge og herved gøres "likvid" ved, at Samfundsbanken "køber" al jord ved at behæfte den med et første-prioritetsslån, som er rente- og afdragsfrit.
- At alle menneskeskabte værdier finansieres med et anden-prioritetsslån, som er rentefrit, men med afdrag.
- At alle samfundsmæssige opgaver finansieres af Samfundsbanken.
- At al skattebetaling kan ske som en grundskyldsskat.
- At pengenes købekraft forøges i samme tempo, som produktionen billiggøres.

Læserbrev

Fuld grundskyld – retfærdigt skattesystem

Af HENRY NIELSEN, Ebeltoft

De stærkeste skuldre bærer de største byrder. Yde efter evne og nyde efter behov.

Det er vel det, der ligger til grund for vort skattesystem, såfremt det kan tilpasses det umættelige skattebehov.

Fuld grundskyld ligger langt uden for skat efter evne, når al produktionsjord beskattes, efter hvad der kan produceres, og ikke efter hvad der bliver produceret. Man kan ikke holde en produktion i gang, hvis den ikke kan afsættes til det, som det koster at få varen fremstillet. Skal virksomhederne ofte justeres, vil det hurtigt blive uoverkommeligt.

Jo bedre vores produktionsapparat bliver, jo mere der kan produceres pr. time, jo mere velhavende bliver samfundet. Skal det give staten ret til at opkræve en herlighedsværdi efter grundens størrelse uanset ejerens indtægt. Det vil sige, at jordrenten – jordlejeværdien - den skat, der bliver pålagt den grund, man lægger beslag til en bolig, skal efter Syntesetanken forhøjes, bare boligområdet følger med i samfundets løbende udvikling uden hensyn til ejerens indtægt. Så vil det betyde, at der er risiko for at blive beskattet væk fra sin bolig, da der ikke er sat nogen øvre skattegrænse. Et eksempel: To naboer med lige stor grund, den ene grund bebos af pensionister, på den anden er der en millionindtægt. Der skal betales samme skat. Kommer man så ikke uvilkårligt til at tænke på skattely for velhavere.

Kan fuld grundskyld – jordskat - harmonere med basisindkomst?

Statens skatteindtægter var omkring 850 milliarder i 2012, deraf var de 50 milliarder ejendomsskatter. Kan det lade sig gøre at få så mange penge ind gennem jordskatter? Det er jo 17 gange så meget som den nuværende grundskyld.

JAK Skolen, Sverige

Af **HELLE NIELSEN**, bestyrelsesmedlem i Folkesparekassen

Den 8. marts 2013 drog vi tre mand stærk af sted til Skövde i Sverige for at deltage på JAK skolen fra fredag til søndag. Vi - Kurt Poulsen, Uffe Madsen og undertegnede - var inviteret til at deltage via Uffe Madsen, som sidder i bestyrelsen i den svenske JAK medlemsbank. Jeg vidste på forhånd ikke meget om, hvorledes JAK var funderet i Sverige, men glædede mig til at se, hvorledes man arbejdede omkring JAK tanken i Sverige.

Det var en rigtig spændende tur. Og forhåbentlig begyndelse på en fremtidig udveksling af idéer og input imellem de to JAK organisationer.

Hele opbygningen af JAK i Sverige er sat i gang i 1965 af Eva Stenius og Per Almgren. Eva deltog i et foredrag med K.E. Kristiansen i Danmark i begyndelsen af 60'erne og var efter dette sikker på, at det var en tanke, hun ville arbejde videre med. Hun var kæreste med Per og fik ham til sidst overtalt til at tage til Danmark og høre om idéen. Også han blev tændt på tanken om et rentefrit samfund, og de to har i fællesskab været drivkraft i at udbrede kendskabet til JAK i Sverige.

I Skövde ligger en gammel officersbygning, som Eva og Per købte tilbage i 1960'erne, og som er administrationsbygningen for JAK banken. Et enormt stort hus i 4 etager, hvor 30 mand i dag har deres arbejdsplads. Der er trangt, men det ser ud til at fungere, og det hjælper, at et par stykker af dem kun er på kontoret få dage om ugen og ellers arbejder hjemmefra. Vi bliver vist rundt af Miguel, en ung ca. 30-årig spanier fra Madrid. Han havde tidligere været i Sverige i anden forbindelse og ville gerne tilbage. En spansk ven anbefalede ham at tage kontakt til JAK, når han kom til Sverige igen, hvilket han syntes lød interessant. Miguel er nu ansat som eventmager på 4. år og er primus motor i organisering af weekenden.

Vi hilser på alle medarbejderne og kører derefter ud til en

nedlagt kaserne, som er omdannet til Axevalle Folkhögskola. De øvrige deltagere ankommer samlet i bus fra JAK kontoret, som ligger mere centralt for at ankomme med offentlige transport. Der er ca. 120 deltagere. Flest fra Göteborg og Stockholm, men ellers fra hele Sverige. Det er interessant og bemærkelsesværdigt, at mere end halvdelen af deltagerne er helt unge mennesker. Det lover godt for tanken fremover.

Selve programmet er dels orientering fra bankens ansatte - og dels temamøder, hvor medlemmerne kan komme med input og spørge til drift og ideologi. Og så skal man ikke glemme de uformelle snakke, der foregår på stedet, og som vi i høj grad havde glæde af.

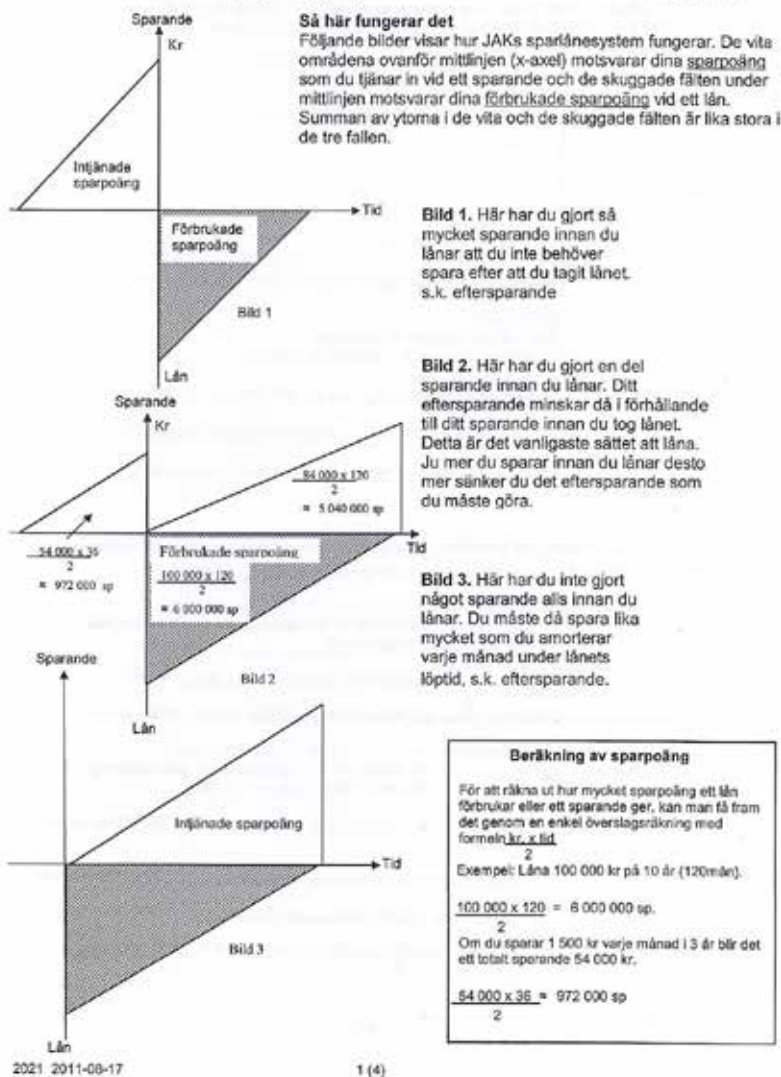
JAK Sverige er en medlemsejet bank, og både bank og ideologisk forening er i en og samme konstellation. Der er knap 38.000 medlemmer i JAK banken, hvoraf ca. 9.000 har lån i banken. Da man ikke har Dankort eller kreditkort endnu, er de fleste af kunderne afhængige af et andet pengeinstitut med kort og netbank. Pt. arbejder de på at få etableret et bankprogram, så man kan tilbyde kort. De har besluttet at udvikle deres eget it-system til clearing af transaktioner - en beslutning, som vi opfordrede dem meget til at genoverveje. Dels pga. omkostninger til etablering og vedligehold - dels af hensyn til sikkerhed og ansvar.

Deres sparelånesystem, som det hedder, fungerer lidt anderledes end i Danmark. Oprindeligt skulle man spare i mindst 6 måneder for at have tjent point til at kunne låne. Så fortsatte man en eftersparing i 3 mdr. - som skabte grundlag for långivning til andre. I dag har man et enkelt system, som på samme måde skal få likviditeten til at være stabil. Se beregningsmetode på skema næste side:

Förhållandet sparpoäng, sparande och lån i JAK Medlemsbank

På den måde kan systemet hænge sammen, så banken hele tiden har likviditet nok. Man tegner ikke garantbeviser, men indbetaler 6 % af lånesummen – som man, efter endt tilbagebetaling af lånet, kan søge om at få tilbagebetalt. Alle medlemmer betaler desuden 200 SEK om året i kontingent.

I Sverige har man en særskilt lovgivning omkring kreditinstitutter, som ikke har bankstatus. Det har JAK medlemsbanken ikke for nuværende. Men man er ret overbevist om, at der også vil blive skærpede krav til den type af kooperative banker, som JAK tilhører. Det er sandsynligt og nødvendigt, at der arbejdes på at skabe en basiskapital, så JAK banken bliver rustet til fremtidige krav fra de svenske myndigheder. Reglerne for banker minder om de danske regler, og der er røster om, at der også kommer skærpede krav til øvrige finansielle institutioner.

Uffe Madsen blev bestyrelsesmedlem i JAK banken, Sverige for godt et år siden. I den proces, JAK banken i Sverige er i, hvor man skal udvikle selve banksektionen mod at blive et pengeinstitut, som fuldt ud kan servicere kunderne med kort og mobilbank, er det givet, at Uffes erfaring fra Danmark er god at supplere med hos vore naboer. Målet i Sverige er, at kunderne

ikke er tvunget til at skulle have et andet pengeinstitut ved siden af, men kan få alle ydelser i JAK banken, ligesom vi er vant til i de danske JAK pengeinstitutter. Det er også særdeles positivt, at der er taget skridt til samarbejde på tværs af landegrænserne, også i pengeinstitut-regi. Landsforeningen JAK har haft dialog tidligere, men det er første gang, vi som bankbestyrelser mødes på tværs. Fremover vil andre bestyrelsesmedlemmer fra Folkesparekassen deltage i JAK skolen i Sverige, så vi alle får indblik og bliver inspireret af hinanden.

Den helt store forskel imellem JAK Sverige og Danmark er, at man i Sverige har så stor en skare – de 38.000 medlemmer af ideologien og en mindre udviklet banksektor end den danske – hvor vi i Danmark er fuldstændigt selvkørende som pengeinstitutter via Folkesparekassen, men har en langt mindre skare, der aktivt støtter ideologien. Den mængde kunder, som aktivt benytter bankdelen, er nogenlunde lige store i Sverige og Danmark – ca. 8-9.000 kunder. Der skulle være god basis for at hente inspiration hos hinanden og dermed blive stærkere på begge fronter i begge lande.

Folkesparekassen blev en livsstil

Sparekasseassistent Lis Poulsen fejrer 30 år med Folkesparekassen i Silkeborg

Af JAKOB BARGMANN

Når sparekasseassistent Lis Poulsen tænker tilbage på sit liv, har hun svært ved at huske, hvad der kom først. Var det sparekassen og værdierne, eller var det værdierne og sparekassen.

En ting er dog sikker. For Lis Poulsen er Folkesparekassen en livsstil, hvor sparekassens værdier om bæredygtighed for samfundet og bæredygtighed for miljøet både har været en del af hendes arbejdsliv og livet hjemme i privaten med Kurt.

Blandt andet med parrets nyligt opførte hus med jordvarme, solceller og regnvandsopsamling. Huset ligger et øjekast fra Hotel Impala i Silkeborg og med en økologisk tilgang til familiens privatforbrug.

Men med livsstilen mener hun også, at Folkesparekassen er en så integreret del af hendes liv, at det aldrig har været en sur pligt at stå op og tage på arbejde i sparekassen på Herningvej.

»Folkesparekassen har været mit hjertebarn i 30 år. Jeg har aldrig haft følelsen af, at jeg gik på arbejde, for det har været så spændende at være med til at udvikle den. Der har hele tiden været så mange spændende udfordringer.«

Med fra første sten

Det var i slutningen af 60'erne, Lis Poulsen første gang

trådte ind i den finansielle verden. Efter endt realeksamen ved Nørre Snede Skole i 1967 stod valget mellem at blive teknisk tegner i Horsens eller at komme i lære i en bank. Da Lis' engelsklærer foreslog hende at tage kontakt til JAK Banken, var der øjeblikkelig gevinst.

Lis Poulsen begyndte sin karriere i den danske pengeverden i 1967 som elev i JAK Banken i Silkeborg. Og det var her, hun første gang stiftede bekendtskab med værdierne bag JAK.

»Jeg var i lære i banken i tre år. Det var dengang, man var i banken om dagen og gik på handelsskole om aftenen,« erindrer Lis.

I 1974 var hun med til at starte Funder Fælleskasse og i 1983 Folkesparekassen i Silkeborg. Lis havde bogstaveligt talt en hånd med ved tilblivelsen af Folkesparekassen på Herningvej, hvor hun fik lov at mure en enkelt sten under opførelsen.

»Der var ingen af os, der vidste, hvordan man gjorde. Det var ikke muligt at finde nogen, som huskede, hvordan man lavede en sparekasse. Men vi blev godt hjulpet på vej, fortæller hun om begyndelsen med Folkesparekassen og nævner, at man blandt andet fik god hjælp hos revisionsfirmaet Langkilde Larsen i Aarhus.

Et godt råd

I dag er sekretærfunktionen over for JAKs pengeinstitutter og Landsforeningen JAK blandt den 63-årige sparekasseassistentens primære arbejdsopgaver. Men da hun også er direktør i Funder Fælleskasse - som har til huse i samme bygning som Folkesparekassen - veksler dagene, og arbejdskasketten skifter mellem Fælleskassen og Folkesparekassen. Derudover er hun redaktør af tidsskriftet for bæredygtig økonomi, JAK Bladet.

Med så mange bolde at gribe og med en deltidstilling, siden hun fik børn i 1970'erne, er det derfor nærliggende at spørge den rutinerede kvinde om et godt råd til at holde styr på alle arbejdsopgaverne.

»Når jeg har travlt, laver jeg lister med det, som skal gøres. Så går jeg bunken igennem, og jeg er lidt af en kontrolfreak. Et godt råd i en presset situation er at lave en arbejdsplan, som giver overblik, og få sat datoer på tingene. Du får ikke stress af at have travlt, men stress over det, du ikke når. Nogle gange må jeg så tage en ekstra arbejdstime og få tingene gjort. På den måde kommer jeg med igen.«

Lis mindes en tid, hvor hun måtte holde hovedet ekstra koldt. Det var ved skift af sparekassens edb-system. Konverteringen af kunder trak virkelig tænder ud hos sparekasseassistenten.

»Det var en periode med få timers nattesøvn, og så kørte hovedet igen.«

Hun fortæller, at en af de helt store udfordringer for et mindre pengeinstitut er de mange forpligtigelser over for myndighederne. Hvor de større banker har jurister, er det hos de mindre få skuldre, som løfter arbejdet.

Men i en tid med finanskrisen, hvor flere banker oplever image-problemer, kan Lis altid med rank ryg fortælle, at hun kommer fra Folkesparekassen.

»Når folk spørger mig, 'hvordan går det hos jer', svarer jeg altid, at det går godt. Vi har ikke været ude og spekulere. Det er nemt at fortælle, at man har med JAK at gøre. Folk er lydhøre, for vi har bevist, at vi duer til noget. Folkesparekassen er ovre den værste pubertet og i en stabil alder,« konstaterer hun lunt.

Sejler og bonus-bedstemor

Lis Poulsen er gift med næstformand i Folkesparekassen, autoreparatør Kurt Poulsen, og bor i Silkeborg. De har været sammen siden 1965 og blev gift i 1970. Lis Poulsen trækker på smilebåndet og kalder ægtefolk som dem for en 'uddøende race'.

De to arbejder både sammen om det gode ægteskab og i en mere professionel sammenhæng, hvor Lis tager sig af kontorarbejdet i parrets autoværksted, Funder Autoservice.

Parret lever også et aktivt privatliv som lystsejlere i de danske farvande. Hver sommer tager hr. og fru Poulsen på havet i tre uger og sejler ned langs de danske kyster og fjorde.

Lis erkender, at hun helst skal have blankt vand, men hun nyder sit flydende sommerhus, og cyklerne er også ombord, når parret i år stævner ud fra Juelsminde for at sejle ned om Als og Flensborg Fjord.

Strikketøj og sytøj

Det er hjemmet, som er Lis' store hobby. Hun elsker hjemlige sysler med strikketøj, sytøj og bagning. Hvis

ikke hun havde brugt de sidste 30 år i Folkesparekassen, var hun måske endt som blomsterbinder. For Lis trives i særdeleshed med blomster og have. Efter at parret byggede nyt 100 kvm drømmehus i 2011, er den store urtehøve dog droppet, men Lis har alligevel købt lidt sættekartofler.

Familielivet har også en høj prioritet med en søn, en datter, svigerbørn og fem børnebørn. Parret har endda fået en ekstra gave. De er bonus-bedsteforældre for en kollegas lille pige og tager både barnepigejob og en tur i børnehaven. Endnu en bonus er på vej, for kollegaen er gravid igen. Lis oplever det som en stor tillidserklæring.

Nu vi er ved tilliden. En stor motivation og drivkraft i de 30 år har netop været de gode kolleger. Lis fremhæver en god kollega som én, der tager ansvar, er hjælpsom og ærlig. Det er dyder, hun altid har forsøgt at praktisere selv. Men måske er ansvarsfølelsen også en lille svaghed, for Lis har meget svært ved at sige nej. Kan hun gøre tingene selv, så gør hun det.

»Jeg er nok ikke så god til at give fra mig. Jeg vil ikke belaste andre, hvis jeg kan klare det selv.«

Bliver til 70

Efter 30 år i Folkesparekassen melder spørgsmålet sig om fremtiden og arbejdslivet.

»Jeg har lovet chefen, at jeg bliver her, til jeg er 70,« siger Lis med et smil.

Fakta er i hvert fald, at et otium ikke lurer lige om hjørnet.

»Det sjoveste ved mine år i Folkesparekassen har været at bygge op og følge fremgangen. Vi har set, at det kunne lade sig gøre at bygge dette lille pengeinstitut op på solid vis. Den dag jeg vågner og tænker, jeg gider ikke mere, da siger jeg op. Men den dag kommer ikke lige nu,« siger Lis Poulsen.

Mindeord

Anne Marie Jensen døde mandag den 22. april 2013 i sit hjem i Tårs, Vendsyssel.

Landsbykirken burde have været en stor katedral for at rumme alle de mennesker, hun har favnet og haft betydning for gennem sit lange stridsomme liv.

Anne Marie var, sammen med sin mand Svend, en-gageret medlem af JAK i mere end et halvt århundrede. Især i Vendsyssel havde vi gavn af hendes store hjerte og hendes utrættelige energi. Ikke bare JAK folk havde hendes hjerte heroppe i nord. Menneskeskæbner i Gigtforeningen favnede hun og sørgede

for alle, hun kunne hjælpe. Bl.a. får hun skyld for, at varmtvands-bassinet på Hjørring Sygehus blev en del af gigtplagedes lindring. Hun stod altid ved kanten af bassinet, når Gigtforeningens badende var i vandet. Håndarbejdsvirket "Krogede Fingre" var et succesfuldt initiativ, hun tog – måske affødt af hendes arbejde i 4H og Landboforeningens husflidskredse.

I JAK Andelskassen Hjørring var hun i mange år frivillig medarbejder i administrationen. De sidste år af andelskassens levetid havde hun det ansvarsfulde hverv at være andelskasse-direktør. Uløbnet, som altid. Vi mindes Anne Marie med både savn og taknemmelighed.

Ib Grandt Jakobsen

Landsforeningen hedder nu "JAK DANMARK"

Den 20. april 2013 afholdt Landsforeningen JAK årsmøde på Ringe Bibliotek. Der var mødt 32 medlemmer, heraf 19 stemmeberettigede.

Formanden Jakob Mikkelsen bød velkommen, hvorefter der blev foretaget valg af: Kurt Poulsen som dirigent – Lis Poulsen og Steen Møller Nielsen som stemmetællere – Lis Poulsen og Poul Busk Sørensen som referenter.

Bestyrelsens beretning

Jakob Mikkelsen aflagde bestyrelsens beretning. Da beretningen på forhånd havde været bragt i JAK bladet nr. 2 i sin helhed, valgte formanden udelukkende at kommentere de enkelte punkter: Arbejdet i Landsforeningen JAK – Økonomi og medlemmer – Bestyrelsen – Sekretariatet – JAK pengeinstitutterne – JAK bladet – Regionerne – JAK Fonden – ØKOnto – Internationalt – Syntesetanken – www.jak.dk – JAK er et fællesskab.

Jakob Mikkelsen afsluttede beretningen med en inderlig tak til alle, der på en eller anden måde har bidraget til JAK arbejdet i det forløbne år og tidligere. Uden denne indsats ville der ikke være noget JAK.

Under den efterfølgende debat blev der givet supplerede oplysninger omkring det internationale seminar den 10. og 11. maj (se i øvrigt referatet side 20-22).

JAK Bladets genoptrykning af tekster fra JAK Bogen nr. 1 blev drøftet. Medlemmerne opfordres til at skrive små artikler til bladet, og redaktionsudvalget stiller sig gerne til rådighed med hjælp til den endelige redigering. Der blev refereret til dialogen, som har været med pengeinstitutterne omkring Økontoen.

Beretningen blev godkendt med 16 stemmer for – 3 undlod at stemme.

Regnskab og budget

Lis Poulsen fremlagde regnskab for 2012 med et underskud på 30.301 kr. + et underskud fra regionerne på 2.313 kr., i alt et underskud på 32.608 kr. Forskellen mellem budgetteret overskud på 26.000 kr. og et underskud på 32.608 kr. blev kommenteret med, at der i budgettet er taget 50.000 kr. med i andre indtægter, som ikke er indgået. De store udgifter til møder og transport blev begrundet med de mange møder omkring Syntestanken.

Der blev opfordret til at tegne annoncer i JAK bladet, især fra Jylland og Fyn. Der var ros til opsætningen af det overskuelige regnskab.

Regnskabet blev godkendt af repræsentantskabet med 18 stemmer – 1 undlod at stemme.

Lis Poulsen fremlagde bestyrelsens budget for 2013. Der forventes et underskud på 10.000 kr.

Der blev spurgt til holdningen til egenkapital i foreningen. Formanden svarede, at der ikke var problemer i et lille underskud, men godt med lidt ballast.

På spørgsmål, om foreningen modtager mediestøtte, blev der orienteret om, at den støtte, vi tidligere modtog til JAK bladet, bortfaldt, da Folkesparekassens info-sider blev en del af JAK Bladet.

Bestyrelsens forslag til budget og arbejdsplan

Jakob Mikkelsen gennemgik arbejdsplanen for det kommende år:

1. Udarbejdelse af forretningsorden for Lokale aktivitetsgrupper
2. Etablering af en kommunikationsgruppe med henblik på
 - 2.1. Udarbejdelse af en kommunikationsstrategi
 - 2.2. En revision af hjemmesiden samt tilføje kommunikationsmuligheder
 - 2.3. Undersøge behov og muligheder for digital formidling af lyd og billede
 - 2.4. Udarbejdelse af informationsmateriale på grundlag af foreliggende og nyt
3. Støtte etablering af lokale aktivitetsgrupper med henblik på
 - 3.1. Lokalt oplysningsarbejde
 - 3.2. Medlemshvervning
4. Udvikle det internationale samarbejde
 - 4.1. Deltage i JAK Forum i København i maj
 - 4.2. Se på mulighederne for bilateralt samarbejde med JAK Sverige
 - 4.3. Arbejde med etablering af et internationalt JAK Forum
5. Udarbejde materiale på engelsk
 - 5.1. Dels til generel info og
 - 5.2. Dels oversættelse og tekstning
 - 5.3. Engelsksprogede artikler til JAKs internationale nyhedsbrev

Udarbejdelse af lokalgrupper blev positivt modtaget.

Forslag til nye vedtægter for JAK

Jakob Mikkelsen fremlagde bestyrelsens forslag til nye vedtægter.

Formålet med ændringerne er en forenkling og mere demokrati.

Navnet ændres til JAK Danmark. Regionerne nedlægges, og formuen overgår til Landsforeningen. Der opfordres til oprettelse af lokalgrupper, som hver får 8.000 kr. i startkapital. Lokalgrupperne kan tegne egne medlemmer uden medlemskab af Landsforeningen.

Der skal fremover afholdes ordinær generalforsamling inden udgangen af april. Alle medlemmer af JAK Danmark kan deltage og har stemmeret. Generalforsamlingen vælger en bestyrelse, der suppleres med et medlem fra hvert pengeinstitut.

Der var en debat omkring pengeinstitutternes pladser i bestyrelsen. Det drejer sig om Folkesparekassen, Andelskassen Slagelse, Østervraa Andelskasse og Funder Fælleskasse. Der var enighed om, at det knytter pengeinstitutterne og JAK Danmark tættere sammen.

De nye vedtægter blev besluttet med 17 stemmer for – 2 undlod at stemme.

Valg af formand

Jakob Mikkelsen blev foreslået og genvalgt som formand for en ny 2-årig periode.

Valg til bestyrelsen

Finn Madsen ønskede at trække sig som medlem af bestyrelsen på grund af manglende tid til arbejdet. Som nyt bestyrelsesmedlem blev Chresten Ibsen valgt for 2 år.

Bestyrelsen består herefter af: Formand Jakob Mikkelsen – Morten Schjøtt (valgt i 2011) – Henrik Roholdt Petersen (valgt i 2012) – Chresten Ibsen (valgt i 2013)

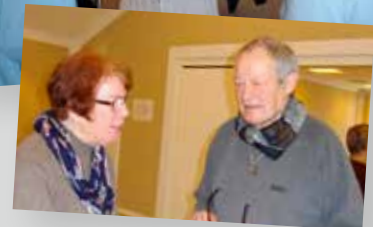
Valg af revisor og revisorsuppleant

Der var genvalg af Uffe Madsen som revisor. Kurt Poulsen blev foreslået og valgt som revisorsuppleant.

Jakob Mikkelsen takkede Finn Madsen for indsatsen i bestyrelsen og bød Chresten Ibsen velkommen. Der var også en tak til Uffe Madsen for arbejdet med revisionen.

Kurt Poulsen kunne herefter afslutte den officielle del af mødet med tak for god ro og orden.

Som afslutning på dagen gav Peter Bjerregård, der er involveret i Kritiske Politter, ved hjælp af plancher en gennemgang af den økonomiske og teknologiske udvikling. Et foredrag, der nok kunne give stof til eftertanke. Selv om spørgelysten var stor, måtte formanden afslutte mødet kl. 16.00 med tak for en rigtig god dag.

Nedlæggelse af regionerne

Af **JAKOB MIKKELSEN**, formand for JAK Danmark

Regionerne nedlægges og erstattes af lokale oplysnings- og aktivitetsgrupper

Som et mål med - og derfor også en konsekvens af vedtagelsen af de nye vedtægter for JAK - nedlægges regionerne, og der åbnes mulighed for etablering af lokale aktivitetsgrupper med det formål at drive oplysningsvirksomhed for JAK s ideer.

Det var egentlig planen at afvikle en række møder i regionerne for formelt at oprette disse lokalgrupper, men det er der ikke umiddelbart behov for. Derfor bliver proceduren, at der oprettes lokalgrupper efter behov. Bestyrelsen vil dog følge udviklingen og sikre, at bestemmelserne i de nye vedtægter opfyldes.

Går du med tanker om at oprette en lokalgruppe, kan du kontakte JAKs formand for en snak om mulighederne for økonomisk og organisatorisk støtte.

Hold dig ikke tilbage. Der er et stort behov for at få udbredt JAKs tanker om en ny økonomi!

Chresten Ibsen

**Nyvalgt medlem af bestyrelsen
for JAK Danmark**

Af **UFFE MADSEN**

På repræsentantskabsmødet i Landsforeningen JAK den 23. april 2013 blev Chresten Ibsen, Aarhus, indvalgt som nyt medlem af bestyrelsen. Chrestens medlemskab af Landsforeningen er ikke gammelt, men allerede i 2009 stiftede han bekendtskab med JAK, idet han i forbindelse med et huskøb blev kunde i Folkesparekassen, Aarhus.

Chresten har sine rødder i den lille vestjyske by Sdr. Omme, som ligger mellem Grindsted og Brande. Han voksede op i et hjem, hvor hans far drev en tømrervirksomhed, og hvor forholdet til penge var, at det er bedre at have penge på kontoen og få renter af dem - end det modsatte. Som ung rejste Chresten til Aarhus for at studere og for at opleve kontrasten til det lille lokale samfund i Vestjylland.

Studier blev der mange af, men som han selv udtrykker det: "Min eneste afsluttede eksamen er, at jeg er kirkesanger." Det er så ikke det samme, som at der ikke blev indhøstet meget lærdom i årene i Aarhus, men der blev også til en del musik, for musikken har altid betydet meget for Chresten.

Efter nogle år i Aarhus vendte Chresten tilbage til Sdr. Omme, hvor han, som den kreative ildsjæl han er, ville sætte gang i lokalsamfundet. Et af hans tiltag var bl.a. at starte en lokalavis.

Livet i storbyen trak dog, og i 2007 vendte han tilbage til Aarhus for at tiltræde en stilling som pressechef for danse-scenen Archauz, der dog blev lukket i 2010. Herefter valgte Chresten at blive selvstændig, og han startede pressebureauet CHIB, hvor han tilbyder virksomheder og

organisationer at opnå større synlighed gennem omtale i aviser blade radio/TV m.v. I dette arbejde kommer hans store netværk inden for den journalistiske verden ham til gavn, ligesom han har erfaring i, hvordan nyheder og historier skal præsenteres for at blive sluset igennem nåleøjet til spalterne.

For at få mere kendskab til ideerne bag Folkesparekassens virksomhed deltog Chresten i møder i Folkesparekassens Lokalråd Aarhus, og i 2009 stillede han op til Folkesparekassens repræsentantskabsvalg og blev valgt ind. I nogle år var han formand for Lokalrådet og en af de drivende kræfter i det lokale arbejde.

Folkesparekassen har også i flere år gjort brug af Chrestens kompetencer inden for kommunikation og pressekontakt. Det er med de samme kompetencer, som han nu indgår i Landsforeningen JAKs bestyrelse, og da Landsforeningen har til formål at oplyse om en ny og anderledes økonomi, så vil der også fremover være stort behov for disse kompetencer.

Det har været lidt af en overvindelse at forlade børnelærdommen om, at renter er godt – bare man selv får dem. Den holdning er overvundet, og i dag betragter Chresten renten som et instrument, der skævvrider samfundet til glæde for et lille fåtal og til ulempe for de mange, som optager lån for at sætte aktiviteter i gang og dermed skaber aktivitet.

Vi ønsker Chresten til lykke med valget.

Nye vedtægter:

Ny struktur i JAK Danmark

Af **JAKOB MIKKELSEN**, formand for JAK Danmark

Som annonceret i JAK bladet nr. 2-2013 skulle der på repræsentantskabsmødet i april diskuteres ny struktur og derfor også nye vedtægter. Bestyrelsen havde virkelig lagt sig i selen for at nå så langt som muligt, da vi fornemmede, at tiden var inde til ændringer, og at det blot ville være at træde vande at vente til efteråret. Forslaget til de nye vedtægter blev udsendt nogle dage i forvejen, så repræsentanterne havde tid til at sætte sig ind i forslaget. Vores fornemmelse viste sig at være rigtig, og forslaget til nye vedtægter blev vedtaget som fremlagt og uden stemmer imod. Det giver meget store ændringer i arbejdet, hvorfor jeg vil gennemgå de væsentligste ændringer i vedtægterne her.

Nyt navn

Der sker en lille ændring i navnet for daglig omtale fra "Landsforeningen JAK" til "JAK DANMARK". Det giver rigtig god mening, idet vore søsterorganisationer i udlandet oftest kalder sig JAK og så landets navn, som fx JAK Sverige, JAK Italia, JAK Espania og JAK Canada. I sådanne sammenhænge ser Landsforeningen JAK lidt forkert ud og forstås ikke af andre end os selv.

Indførelse af en årlig generalforsamling

En meget væsentlig ændring er, at regioner og repræsentantskab nedlægges og erstattes af en årlig generalforsamling, hvor alle medlemmer, der ved det foregående års udgang har betalt kontingent, kan stemme. Der har i det seneste par år hersket en udbredt enighed om, at der ikke er brug for et repræsentantskab, da vi ikke er så mange medlemmer, og at afstandene blev for store i regionerne. Derfor dette skridt. Regionernes formuer overføres til Landsforeningen.

Oprettelse af lokale aktivitetsgrupper

For det lokale oplysningsarbejde kan oprettes lokale aktivitetsgrupper, der selv definerer deres geografiske område og får mulighed for at tegne medlemmer uden for Landsforeningens medlemskreds. Det fremgår dog også af vedtægterne, at der skal arbejdes for, at lokale medlemmer også er medlem af JAK DANMARK, og kun medlemmer heraf kan bestride tillidsposter i de lokale aktivitetsgrupper. Landsforeningens bestyrelse udarbejder en forretningsorden for de lokale aktivitetsgrupper. Der var lagt op til, at der i løbet af sommeren skulle afholdes møder i regionerne for oprettelse af nye lokalgrupper, men stemningen er, at det ordnes lokalt, og at det ganske enkelt gøres ved at kontakte JAK Danmarks bestyrelse med en oversigt over forventet aktivitet og økonomi. Som startkapital kan den nye lokalgruppe få et beløb på 8.000 kr. stillet til rådighed. Bestyrelsen vil følge situationen og sikre, at de vedtagne vedtægter opfyldes.

Lokalgrupperne kan have egne kontingentindtægter, søge støtte fra anden side eller søge Landsforeningens bestyrelse om yderligere støtte til arbejdet. Lokalgrupperne er fortsat en del af Landsforeningen, og deres regnskab er stadig en del af Landsforeningens regnskab, hvorfor de også fremover kan vælge at få ført regnskabet i sekretariatet. Lokalgrupperne forpligtes til hvert år at afholde et årsmøde, hvor der orienteres om arbejdet i det forløbne år. Mødet annonceres i JAK bladet.

Lokalgrupperne kan anmode sekretariatet om at opkræve lokalkontingent via den samlede kontingentopkrævning.

Landsforeningens bestyrelse udarbejder en forretningsorden for lokalgruppens arbejde.

Der kan til enhver tid oprettes lokale aktivitetsgrupper efter behov. Ved oprettelsen af en sådan søges der Landsforeningens bestyrelse om et tilskud til etableringen med en beskrivelse af planlagte aktiviteter.

Generalforsamlingen i JAK Danmark

I forbindelse med generalforsamlingens afholdelse kan der indsendes forslag, der ønskes behandlet under indkomne forslag. Dette skal ske pr. e-post til formanden med kopi til sekretariatet senest 15. marts.

Som hidtil er formanden på valg hvert andet år (ulige år), og derudover vælges hvert år ét bestyrelsesmedlem for 3 år. Det giver i alt 4 medlemmer af bestyrelsen! Men her kommer så nok en af de helt væsentlige ændringer i forhold til tidligere: Vedtægterne åbner mulighed for, at hvert af de samarbejdende JAK pengeinstitutter kan udpege et medlem til bestyrelsen, der således kan komme op på 8 medlemmer. Vi ser det som en væsentlig styrkelse, hvis JAK pengeinstitutterne tager imod denne invitation. Muligheden er i det mindste til stede.

I tilfælde af ekstraordinær generalforsamling vil der ikke længere blive udsendt skriftlig indkaldelse til alle medlemmer, men blive lavet et opslag på foreningens hjemmeside 30 dage før eller indvarslet i JAK bladet med 14 dages varsel. Der vil ligeledes ske en varsling via kontaktpersonerne for de lokale aktivitetsgrupper.

Det er med stor tilfredshed, at bestyrelsen nu kan konstatere en mulighed for et langt tættere samarbejde mellem det ideologisk baserede arbejde og de praktiske funktioner. Vi tror, at det er indgangen til et nyt kapitel i arbejdet med at fremme JAKs tanker om et nyt økonomisk system.

Men det er ikke kun JAK pengeinstitutterne, der får muligheden for en stærkere og mere forpligtende stilling i arbejdet. Det samme gælder alle medlemmerne. Mød op og vær med til at udvikle JAK.

Indvarslingen af efterårsmødet er lidt løs i kanten, da den nye bestyrelse på grund af den korte frist ikke er helt på plads endnu, men sæt alligevel nu kryds i kalenderen ved den 12. oktober, så også du kan være med i kredsen af JAK folk, der arbejder for JAK i fremtiden.

De nye vedtægter ligger til download på www.jak.dk under "Foreningen". Har du ikke adgang til internet, kan en kopi af vedtægterne rekvireres på JAKs sekretariat.

(I 1.000 kr.)

Andelskassens navn:	Balance:	LIKVIDITET			SOLVENS				
		Indlån:	Udlån:	Udlånsprocent:	Andelskapital:	Reserver:	Efterstillet kapital:	IALT Ansv. kapital:	Solvensprocent:
Folkesparekassen	530.444	398.532	269.867	58,29	24.627	39.805	0	64.432	17,6
Andelskassen JAK Slagelse	307.152	265.088	231.583	79,35	21.843	4.933	0	26.776	13,7
Stadil Sparekasse	83.472	69.251	39.187	47,07		11.995	2.000	13.995	24,5
Andelskassen OIKOS	82.412	75.133	43.579	53,06	3.824	2.423	750	6.997	15,5
JAK Andelskasse Østervraa	77.495	60.836	54.154	70,51	3.096	11.367	1.500	15.963	41,0
Ebeltoft Andelskasse	45.939	35.952	29.800	65,24	382	9.343	0	9.725	30,0
Funder Fælleskasse	29.678	7.475	14.613	49,33	563	21.583	0	22.146	134,1
IALT	1.156.592	912.267	682.783	63,67	54.335	101.449	4.250	160.034	
IALT 31-12-2011	1.144.630	894.779	689.726	65,39	54.908	100.814	4.250	159.972	
Ændring i procent	1,0%	2,0%	-1,0%	-2,6%	-1,0%	0,6%		0,0%	

DEFINITIONER:

Udlånsprocent: Årets gennemsnitligt udlån i procent af gennemsnitligt indlån + supplerende kapital + egenkapital.

Omkostningsprocent: Samlede omkostninger (incl. afskrivninger på maskiner m.v.) i procent af balance + garantier.

Regnskaber 2012 for medlemmerne af Foreningen af JAK pengeinstitutter

Af **MARTHA PETERSEN**, direktør i Folkesparekassen

Stadil Sparekasse er som noget nyt med på oversigten. Ved en sammenligning med sidste år medtages Stadil Sparekasse ikke. Til regnskabstallene kan der knyttes følgende bemærkninger.

Størrelse

Den samlede balance er i forhold til tallene fra 2011 steget med 8 mio. svarende til 0,7 %. Den største beløbsmæssige stigning kan konstateres i Folkesparekassen med en stigning på 45,5 mio. Det svarer i procent til 9,4 %, der samtidig også er den største procentvise stigning. Der skal i den sammenhæng peges på, at en del af forklaringen er, at Andelskassen Varde og Folkesparekassen blev lagt sammen i 2012. Andelskassen Slagelse har haft et fald i balancen på 20,5 mio. svarende til 6,3 %.

Kunderne er fortsat tilbageholdne med at optage lån. Derimod spares der meget op. Udlånet er for alle under ét faldet med 10,2 mio. svarende til 1,6 %. Ses på de enkelte pengeinstitutter konstateres en forskel i udviklingen. Folkesparekassen har en fremgang på 11,6 mio. svarende til 4,5 %, mens Andelskassen Slagelse har tilbagegang med 6,6 mio. svarende til 2,8 %. Ebeltoft Andelskasse har tilbagegang med 4,3 mio. svarende til 12,6 %.

I forhold til indlån ses en stigning på 13,6 mio. samlet. Omregnet svarer det til 1,7 %. De største stigninger ses

hos Folkesparekassen med 41,2 mio. svarende til 11,5 % samt Andelskassen Østervrå med 5,3 mio. svarende til 9,5 %. I Andelskassen Slagelse kan der noteres et fald i indlån på 14,2 mio. svarende til 5,3 %.

Pengeinstitutterne har en rigtig god likviditet. Udlånsprocenten er kun på 65,4 %. Det betyder, at der for hver 100 kr. i indlån og egenkapital kun er udlånt ca. 65 kroner.

Soliditet

Den samlede indbetalte andels-/garantikapital er nu på 54,3 mio. kr. Der har således været et mindre fald på 0,6 mio. svarende til 1,0 %. I en tid med stor usikkerhed omkring pengeinstitutter generelt viser det, at der fortsat er stor opbakning til pengeinstitutterne i foreningen.

Solvensprocenten er et udtryk for egenkapital i forhold til aktivitetsniveau. Det er samtidig udtryk for, hvor solidt pengeinstituttet er. Funder Fælleskasse ligger helt i top med en solvens på 134,1 %.

Også Andelskassen Østervrå har en god solvens med 41,0 %.

Indtjening

Den samlede basisindtjening (dvs. resultat før kursregulering og nedskrivninger på udlån m.v.) andrager 9,1 mio. incl. Stadil Sparekasse. Der er en samlet kursgevinst på værdipapirer på 2,1 mio. kr., hvoraf Folkesparekassen tegner sig for 1,6 mio. kr.

-----DRIFTSRESULTAT-----				
Resultat før nedskrivninger og kursreg.:	Kursreg.:	Nedskrivninger:	Driftsresultat før skat:	Omkstn. procent:
4.582	1.570	3.738	2.414	4,35
1.904	165	4.506	-2.301	5,62
634	175	280	529	2,21
473	73	158	389	3,35
1.090	76	692	474	3,37
251	0	650	-399	4,72
122	0	0	122	1,48
9.056	2.059	10.024	1.228	
6.185	1.784	13.259	-5.290	
46,4%	15,4%	-24,4%	-123,2%	

Risikoen for tab på udlån m.v. er stigende pga. den svage økonomiske udvikling i samfundet. Det kan også ses af regnskabstallene. De samlede nedskrivninger på udlån m.v. er opgjort til 10,0 mio. kr. De største beløbsmæssige nedskrivninger i 2012 konstateres i Andelskassen Slagelse med 4,5 mio. samt Folkesparekassen med 3,7 mio. I Funder Fælleskasse er der ingen nedskrivninger.

Det samlede driftsresultat før skat endte i 2012 på 1,2 mio. Det største overskud fremkommer i Folkesparekassen efterfulgt af Stadil Sparekasse og Andelskassen Østervrå. Sættes resultatet i forhold til egenkapital, har Andelskassen OIKOS opnået det bedste resultat. Andelskassen Slagelse og Ebeltoft Andelskasse kommer ud af regnskabsåret med underskud.

Omkostninger

Omkostningsprocenterne forbedres af stigende forretningsomfang, men påvirkes negativt af udviklingen i omkostningerne herunder nedskrivningerne. Folkesparekassen måtte i 2012 foretage nedskrivninger på 2 enkeltstående større engagementer, hvilket har øget omkostningsprocenten. Andelskassen Slagelse har modsætningsvis haft færre tab i 2012 sammenlignet med 2011, hvilket reducerer omkostningsprocenten her. Stigende forretningsomfang har medført, at Andelskassen Østervrå har kunnet reducere sin omkostningsprocent.

Konklusion

Samlet har der hos pengeinstitutterne været en stigning i aktiviteterne. Især er der modtaget meget nyt indlån. Der er stor forskel på den indbyrdes udvikling. Andelskassen Østervrå og Folkesparekassen har fremgang, mens Ebeltoft Andelskasse, der nu er lagt sammen med Folkesparekassen, har tilbagegang. Andelskassen Slagelse har ligeledes tilbagegang. De øvrige pengeinstitutter har en stabil uændret drift.

JAK – et "brand" i bankverdenen?

Internationalt JAK træf i København

Af **MORTEN SCHJØTT**, næstformand i JAK Danmark

Hvad får folk til at beslutte sig til at starte en bank/pengeinstitut/spareforening og så kalde det JAK-et-eller andet? Det spørgsmål lå lige for på det internationale seminar for JAK pengeinstitutter, som blev afholdt i København i dagene efter Kristi Himmelfart. Initiativtagere var JAK Sverige og JAK Danmark - og med Andelskassen JAK i Slagelse som praktisk arrangør. JAK Sverige har efterhånden tradition for internationale seminarer hvert andet år, idet dette var det tredje af slagsen, og da Jakob deltog i det forrige internationale møde i 2011, blev grunden for det netop afviklede seminar lagt. Det må gerne blive en tradition med et langt nærmere samarbejde mellem de to søsterorganisationer.

København er en gavmild by, når det kommer til mennesker, og det var ingen selvfølge, at blot fordi folk i køen på vandrehjemmet så lidt anderledes ud, så var de deltagere i seminaret. Men det var de faktisk! For mit vedkommende var der ikke tale om Tordenskjolds soldater, på nær Miguel Ganzo fra Sverige. Og, naturligvis, Jakob Mikkelsen og arrangørerne fra Slagelse. Efter at have hilst på hinanden, gik programmet lige på og hårdt med indlæg fredag aften om

IT. Martin Jørgensen fra Slagelse talte om det IT-system, som Slagelse bygger op fra grunden, og de tanker, der ligger bag. Cesar Quintero fra Spanien talte om integrationen af point-konti i et eksisterende system, der bruges til at administrere time-banker. Tankevækkende, fordi der også bag IT ligger nogle strategiske valg - og måske en mulighed for nytænkning frem for tilpasning.

13 præsentationer

Lørdag bød på indlæg fra samtlige deltagende organisationer – dvs. 10. Så i alt 13 af de 30 deltagere skulle præsentere sig selv og deres organisation i plenum. Jeg lagde for med at fortælle meget om historien, og – for lidt – om det, vi laver i dag. Tidsskemaet var stramt, og jeg var pludselig i tidnød og måtte så bare håbe på, at historien og svaret på spørgsmålet "hvorfor" i sig selv var spændende og oplysende for de andre og yngre organisationer.

JAK Sverige fortalte, at de stod over for nye udfordringer med et stabilt udlån, men stadig stigende indlån. Spændet mellem indlån og udlån belaster banken på den måde, at

den 10.-12. maj 2013

hvis alle vil have et lån samtidig – men ikke kan få det pga. likviditeten – hvordan vil kunderne så reagere? Med meget lave kommercielle renter på udlån i Sverige er JAK-lån i forvejen ikke billige for medlemmerne. Dette kaldte så på overvejelser om, hvorvidt de gjorde det godt nok i konkurrencen med de almindelige banker – et spørgsmål, som ikke har været relevant før.

Efter to indlæg blev der arrangeret en spørgerunde, hvor tilhørerne gik i dybden med spørgsmål til oplægsholderne. Så vi var på efter tur, og i min runde var det tydeligt, at JAK Sverige er den model, deltagerne refererer til og ser til. Det er rart at se, at svenskerne har gjort det så godt, og vi kan helt sikkert takke dem, at andre i den grad har fået øje på JAK-modellen. Der er virkelig tale om en model, hvor man bruger sparepoint til at opføre den realistiske lånestørrelse, og så regulerer indskuddet efterfølgende ved at forpligte låntager til at lave "eftersparing" – indskud, som er bundet, til lånet er betalt.

Modellen kan bruges i så forskellige sammenhænge som islamisk inspireret bankdrift (JAK Canada – under plan-

lægning), et nystartet småskala-projekt (JAK Finland – de fungerer allerede og yder lån) og en virkelig sværvægter som JAK Italia, som har til hensigt at åbne en rigtig bank med en åbningsbalance på 11 mio. euro. JAK Italia har sat en slags åbningsdato, om alt går vel. Det er omkring den 1. januar 2015. Proyecto JAK fra Spanien er også tænkt som en bank, men er også først ved at finde sin form.

Tyskland, Kenya og Holland

Et projekt, som kører på bedste vis, er o/Z B i Tyskland – nu i 4 byer. Det er sparecirkler, som bruger en ordinær bankkonto og via IT giver deres brugere mulighed for at lave rentefri opsparring og tage fuldstændigt rentefri lån. Der er medlemsbidrag og risikobetaling, men hvis organisationen ikke lider tab i løbet af regnskabsåret, så får man sin risikobetaling tilbage. Så i princippet kan man låne stort set uden omkostninger i 4 områder i Tyskland. Naturligvis ligger der en del arbejde bag, og i den sammenhæng har tyskerne været heldige med at have en kapacitet som Tassilo Kienle til at trække et stort læs, tænke strategisk og koordinere mange menneskers frivillige indsats. Han bidrog med mange gode og konkrete råd, og så fortalte han, at han havde spurgt organisationens bankforbindelse, en lille Raiffeisen-bank, hvorfor de ikke bare lånte ud til x %, gav x-1 % for indskud – og så levede af den ene procent? Svaret var, at det kunne man godt gøre, men kunderne ville ikke være med. Det var for Tassilo et vægtigt argument for, at vi skal starte fra bunden og finde vores egne kunder.

Andre organisationer var repræsenteret. CAJA fra Sverige ved Eva Stenius arbejder med småskalaprojekter i ind- og udland i samarbejde med JAK Sverige. OGUL var repræsenteret ved Mary Obanda, som fungerer som mentor for en række små sparecirkler i Kenya. Hun gav en meget levende beskrivelse af de muligheder, ikke mindst for menneskelig vækst, som en økonomisk fornuftig relation til det omgivende samfund giver. Fair4All fra Holland satser på et LETS-system med udveksling af tjenesteydelser, men med deres egen valuta, som de også vil præstere udlån i. Michaël de Vos fra organisationen bidrog med mange relevante og rammende spørgsmål og kommentarer. For alle disse initiativer gjaldt det, at de ikke havde nogen ambition om at blive en bank – og det virker som en fornuftig beslutning for dem, også når man ser vanskelighederne og det enorme arbejde, de andre står over for.

Man snakker sammen!

Så det var programmet. Og hvad laver man ellers til et internationalt seminar, udover at tale og lytte? Jo, man snakker da sammen! Og forsøger at finde ud af, hvad man skal have at vide fra de andre, og hvad man skal have kommunikeret til dem, så ens eget og deres projekt måske hænger bedre sammen. På den måde har vi et fælles ansvar. Kimberly King fra USA var med som observatør, og som udenforstående kom hun med en meget klar holdning til det: Hun har gang i forskellige projekter og mener, at JAK-modellen kan passe ind i flere sammenhænge. Og at vi

i den grad kan løfte niveauet, hvis vi gør os klart, hvad vi har til fælles og kan begynde at løse de fælles problemer ved at udveksle. Selvom det kan lyde banalt for JAK-folk, så er det stadig rart at høre fra folk, der kommer fra andre kredse, at "værdier skal være vores fællesnævner". På mange områder er hun en kapacitet med erfaring fra den amerikanske andelskasseforening og kontakter til hel stribe organisationer. Hun kom fra Sverige – efter møder i Dubai – og skulle videre til Fiji for UNESCO. Det er svært ikke at være lidt imponeret over alt det, en sådan globetrotter skal have snor i, samtidig med at hun var meget nærværende og behagelig at være sammen.

Der var klare, konkrete anvisninger i forhold til de fleste projekter, og for flere af dem var den største succes nok det faktum, at de var i gang – at nogle havde taget idéen op og tog livtag med jura, IT og – vigtigst – information og hvervning af interesserede. I en tid som vores, hvor lande i Sydeuropa kan gå under i uro og optøjer, er det rart at være sammen dem, der siger, at "for at skabe virkelige alternativer er det nødvendigt at bruge tid og kræfter på det". Det er den type projekter, som samler folk og holder sammen på samfundet, for som det også blev sagt: "Når man begynder at sætte mange penge i banken, så bliver man også mere interesseret i, hvordan det går den!"

Syntesetanken

Aftenen sluttede med et oplæg af Mikkel Klinge Nielsen om Syntesetanken, som han og Jakob som bekendt har deltaget i samarbejdet om. Og dermed blev det omfattende arbejde præsenteret for folk, som både kunne og ville tage fra i forhold til at forstå indholdet i det ambitiøse forslag. Det var tydeligt også dér, at selv om vi fokuserer på bankdelen, vækker de andre elementer også i genklang. Vigtigst af alt er, at oplæg med den tyngde kvalificerer debatten; lørdag aften var god til at få vendt noget af det grundlæggende, som driver folk til at gøre en indsats.

Resten af debatten tog vi over en flaske øl på vandrehjemmet. I passende afstand af vores senge.

Nåede vi det, vi skulle?

Søndag er altid en mærkelig dag i sådan en sammenhæng. Nåede vi det, vi skulle? Fandt vi overhovedet ud af, hvad vi kom for? Der var fælles debat i to forskellige retninger på programmet, og - ihukommende Kimberlys ord – valgte jeg den mindst oplagte: IT-delen. Jakob tog så del i værdidebatten. Jeg var efterfølgende godt tilfreds med mit valg; vi havde glæde af at forholde os til meget konkrete processer og beslutninger. Undervejs meldte Arsalan Mustafa, som repræsenterede et JAK projekt i Canada, men som selv bor i Dubai, sig som tovholder på en fælles platform for vidensdeling om den nødvendige software. Det kan vise sig meget brugbart for kommende initiativer, og også en måde at få mest muligt ud af det store arbejde, der pt. foregår i Andelskassen JAK omkring udvikling af IT. I den forbindelse er det værd at tage med, at de to nye

projekter, som kører, begge er sat i gang af IT-kyndige personer. Der er tale om Antti Ahonen fra JAK Finland og førnævnte Tassilo fra o/Z B.

I den anden gruppe kom man ikke frem til nagel-faste formuleringer. Men det blev bekræftet, og nok engang understreget i den efterfølgende fælles debat, at JAK er et dækkende begreb for initiativerne i kraft af den indbyggede økonomiske tænkning bag initialerne, samt at det rentefri mål er essentielt. Også selvom vi måske aldrig når derhen. Til det udgangspunkt knyttede Per-Erik Persson fra JAK Sverige to begreber som gennemsigthed og demokrati. Med de to som rettesnore for aktiviteten er det nemt at diskutere, om vi bevæger os i den rigtige retning, sammen og hver for sig. Og også at ændre kursen, hvis der er flertal for det. Alt i alt er deltagelse i et internationalt seminar berigende. Her var vi både gæster og værter i vores eget land, og det giver mange muligheder for at snakke sammen. Engagementet var højt, og arrangørerne gjorde meget ud af forhold som maden (der var gennemført vegetarisk), overnatning og forbilledlig mødeledelse. På langt sigt får vi forhåbentlig udbygget kontakten til de andre projekter og mulighed for at opleve, at der rundt omkring foregår meget, som peger i en retning, vi kan genkende og bifalde.

Afslutningsvis vil jeg fremhæve et udtalt behov for at skabe informationsmateriale om de helt grundlæggende tanker bag JAK. Der er stor efterspørgsel efter materiale om vor nyeste model, som den er præsenteret i forbindelse med Syntesetanken-projektet, men der er absolut mindst lige så stort behov for at få forklaret, hvad de tre bogstaver/ord står for, og hvad de betyder for forståelsen af grundlæggende økonomiske sammenhænge.

Det næste møde?

Så hvad så, hvor og med hvem? Jo, allersidste runde gik ud på at finde ud af, hvordan det næste møde skal arrangeres. De to formænd, Jakob og Lotta, foreslog, at Sverige og Danmark påtager sig værtskabet hvert andet år for at sikre stabiliteten og kontinuiteten og så lod de andre år stå åbne for de nyere JAK-organisationer. Det blev godt modtaget, men det viste sig også hurtigt, at der ikke for nuværende er nogen, der har ressourcer til at tage et værtskab på sig. Derfor lægges der op til, at Sverige/Danmark laver et arrangement i første weekend i maj i 2015.

Der var et ønske om, at vi giver mulighed for, at vore medlemmer får mulighed for at komme med, så derfor lægges der op til et samarbejde på nordisk plan, da det nok realistisk set er det mest relevante.

Dejligt at konstatere, at en lang weekend absolut var tiden og pengene værd. Nå ja: Pengene! Weekenden er finansieret af JAK-Sverige med 50 % og JAK Danmark og JAK-andelskassen Slagelse med hver 25 %.

Har fulgt sparekassen fra første sten

Tekst: Chresten Ibsen/
chib pressebureau

Lis Poulsen, sparekasseassistent, har haft 30 års jubilæum

Da Folkesparekassen den 1. maj fyldte 30 år, markerede dagen samtidig et jubilæum for sparekasseassistent Lis Poulsen. Lis Poulsen begyndte sin karriere i den danske pengeverden i 1967 som elev i J.A.K. Banken i Silkeborg. I 1974 var hun med til at starte Funder Fælleskasse og i 1983 Folkesparekassen i Silkeborg. Lis Poulsen havde bogstaveligt talt en hånd med ved tilblivelsen af Folkesparekassen på Herningvej, hvor hun fik lov at mure en enkelt sten under opførelsen.

Lis Poulsen er, udover jobbet som sparekasseassistent i Folkesparekassen, også direktør i Funder Fælleskasse - som har til huse i samme bygning som Folkesparekassen. Hun er også redaktør af tidsskriftet for bæredygtig økonomi, J.A.K. Bladet. I dag er sekretærfunktionen overfor J.A.K.'s pengeinstitutter og JAK Danmark blandt de primære arbejdsopgaver.

Lis Poulsen er gift med næstformand i Folkesparekassen, autoreparatør Kurt Poulsen, og bor i Silkeborg. Parret lever også et aktivt privatliv med blandt andet børn og børnebørn og som lystsejlere i de danske farvande. ■

30 år med Folkesparekassen

Tekst: Chresten Ibsen/
chib pressebureau

Sparekassen fyldte 30 år den 1. maj

1. maj 1983 slog den blot 34-årige direktør Uffe Madsen for første gang døren op for Folkesparekassen.

Bygningerne på Herningvej, en tilladelse til at drive sparekasse, tre medarbejdere på deltid og et skrivebord.

Det var ingredienserne og med Funder Fælleskasse og fælleskassens formand Kingo Carlsen i ryggen drog Uffe Madsen ud i verden for at skaffe kunder og inventar til projektet. Det lykkedes.

Blandt andet med billigt EDB-udstyr, der i bedste kræmmerstil blev købt brugt i Jelling Sparekasse.

Folkesparekassen blev den sidste sparekasse, der blev oprettet omfattet af sparekasseloven i Danmark. Fra

begyndelsen var målet at danne pengeinstitut med de praktiske bankfunktioner, som fælleskasserne landet over ikke selv kunne varetage.

I dag - 30 år senere - er Folkesparekassen et topmoderne pengeinstitut. Endda så moderne at det er baseret på ægte værdier. Noget andre pengeinstitutter først nu er ved at se mulighederne i.

Direktøren hedder i dag Martha Petersen. Sparekassen har fået en skarpere profil og tilbyder i dag både netbank, mobilbank, boliglån og rentefri indlån.

Medarbejderstaben runder snart de 28. Der er 15 medarbejdere i Silkeborg, snart 6 i Aarhus, 4 i Odense og 3 i Ebeltoft. Balancen er vokset fra 14 mio. kroner i 1983 til 571 mio. kroner og 7.532 kunder i dag. Og nok er Folkesparekassen blevet større. Men den bygger stadig på ægte værdier om et bæredygtigt samfund uden spekulation. ■

- Læs også:**
- Garantmøde 2013
 - Swipp - betal på en ny måde
 - Nyt lån til din lavenergibolig
 - Ebeltoft-kunder får ny mobilbank og forbedret netbank

Er du tilmeldt vores nyhedsbrev?

Få de aktuelle nyheder direkte i din indbakke. Tilmeld dig nu på folkesparekassen.dk

GARANTMØDE 2013

Demokrati

Den 26. oktober 2013 afholder vi garantmøde i Folkesparekassen. Det gør vi hvert 4. år, hvor garanterne vælger 46 repræsentanter ind i sparekassens repræsentantskab.

Folkesparekassen er en selvejende institution og "ejes" af garanterne, der har indskudt garantkapital som ansvarlig kapital.

Ved valget til repræsentantskabet har garanterne mulighed for selv at opstille eller stille andre op. Garantene stemmer på de opstillede kandidater.

På den måde er garanterne med til at bestemme, hvordan og af hvem Folkesparekassen skal ledes. Repræsentantskabet er sparekassens øverste myndighed, der vælger bestyrelsen blandt repræsentantskabets medlemmer.

Vi sikrer en geografisk repræsentation af de områder sparekassen er aktiv i, ved at fastlægge et antal repræsentanter i forhold til antallet af garant og garantkapital, der er repræsenteret hvor Folkesparekassen har afdelinger.

Garanterne har én stemme for hvert garantbevis af 1.000 kr., dog maksimalt 20 stemmer, hvilket er lovbestemt i Bank- og Sparekasseloven.

Vi har i de forløbne 4 år haft et rigtig godt og aktivt repræsentantskab, der har været med til at udstikke udviklingen for Folkesparekassen, samt diskutere oplæg fra bestyrelsen, særligt omkring idegrundlaget.

Repræsentantskabet mødes normalt 2 gange om året. Møderne afholdes som heldagsmøder en lørdag i marts og en lørdag i oktober.

På forårsmødet er bestyrelsens beretning og regnskabet til godkendelse. Der er også valg til bestyrelsen, hvor de 7-9 medlemmer på skift er på valg.

I efteråret holdes et uformelt repræsentantskabsmøde, hvor der er mulighed for at diskutere forskellige emner, såsom Folkesparekassens værdigrundlag, hvilke områder bestyrelsen bør arbejde med eller sammensætningen af bestyrelsen.

Udviklingen

Folkesparekassen har gennemgået en omfattende udvikling de seneste år. Vi har gennemført et generationsskifte på bestyrelsesformandsposten og på direktørposten.

Organisationen er tilpasset de stigende krav om indrapportering til myndighederne med en stabsfunktion, der varetager disse områder. I Aarhus har vi fået nye lokaler og en ny afdelingsleder.

Den omfattende finanskriser har også påvirket Folkesparekassen. Mest gennem betalinger til andre nødstedte pengeinstitutter, men også et mindre aktivitetsniveau hos vores egne kunder, dog uden de store direkte tab.

Vi havde i december 2012 inspektion af Finanstilsynet, hvor de gennemgik de største engagementer, vores forretningsgange samt vurderingen af vores

egen solvensprocent. Resultatet af inspektionen var, at Finanstilsynet generelt var enig i vores hensættelser på engagementer, vores forretningsgange og solvensansættelse. Det betragter vi som en blåstempling af Folkesparekassen. Bestyrelsens selvevaluering, der også skal indsendes til Finanstilsynet, blev ligeledes godkendt.

Vi mener således, at vi er godt rustede til fremtiden, selvom der også er mange udfordringer for Folkesparekassen.

I bestræbelserne på at give vores kunder en bæredygtig økonomi, skal vi tiltrække flere kunder, der kan medvirke til at bære de administrative byrder.

Vi har i 2012 ansat en marketingansvarlig, der skal være med til at udbrede

Vigtige datoer

August

Brev udsendes til alle garanter med orientering om valget og anmodning om anbefaling af kandidater. Stemmeberettigede, myndige garanter, som på valgdagen ikke er fyldt 70 år, er valgbare.

1. september

Sidste dag for sparekassens modtagelse af opstillingsblanketter med forslag til opstilling af kandidater. Blanketter kan hentes i afdelingerne eller via hjemmesiden i begyndelsen af august.

27. september

Sidste dag for køb af garantbeviser, der giver stemmeret til garantmødet. De første 20 beviser giver hver én stemme. Garantbeviser tegnet efter denne dato giver adgang til mødet, men ikke stemmeret.

Oktober

Indkaldelse til garantmødet med kort præsentation af de opstillede kandidater, stemmeseddel samt svarkonvolut, hvis du ønsker at afgive dine stemmer pr. brev.

17. oktober

Sidste dag for tilmelding til garantmødet. Se mere på folkesparekassen.dk i begyndelsen af oktober.

25. oktober kl. 12

Seneste tidspunkt for ekstern revisors modtagelse af brevstemmer.

26. oktober kl. 10-16

Garantmøde 2013. Program for dagen offentliggøres senere.

29. oktober

Valgresultatet offentliggøres her i Garantinformation, på hjemmesiden samt ved opslag i Folkesparekassens afdelinger.

kendskabet til sparekassen. Herudover arbejder vi med at dygtiggøre vores medarbejdere, så vi kan tilbyde den absolut bedst mulige rådgivning.

Fremtidige forpligtelser

Vi er gennem årene fusioneret med en række J.A.K. andelskasser, senest Andelskassen Ebeltoft.

Det pålægger Folkesparekassen en forpligtelse til at videreføre værdigrundlaget fra disse andelskasser indenfor J.A.K., såvel som for vores egne kunder.

Vi skal derfor sikre, at grundlaget fra J.A.K. er solidt forankret i Folkesparekassen og at vi sikrer sparekassens overlevelse som selvstændigt pengeinstitut. Vi er derfor forpligtet til at arbejde på at konsolidere Folkesparekassen og undgå at løbe risici, der kan bringe den i fare.

Vi har følgelig behov for personer til vores repræsentantskab, der dels kan sikre, at J.A.K.'s værdier forbliver rodfæstet i Folkesparekassen og at vi har en økonomisk og ledelsesmæssig styrke til at bestå som et selvstændigt pengeinstitut.

Værdigrundlag

Vi arbejder for en spekulationsfri økonomi, baseret på reelle værdier. I Folkesparekassen kan man stille de midler, man har i overskud til rådighed for andre, der har behov for at låne.

Sparekassen formidler disse lån til en pris, der kun skal dække driften og en konsolidering for Folkesparekassen.

Vi sikrer vores kunder størst mulig indflydelse gennem vores garanter og repræsentantskab.

Vi sikrer kunderne den bedst mulige økonomi gennem den bedst mulige rådgivning, der tager udgangspunkt i kundernes interesser og behov.

Se mere om vores værdier på vores hjemmeside folkesparekassen.dk.

Generationsskifte

Noget af det, der kan true sparekassens overlevelse på lang sigt, er, hvis vi ikke får foretaget generationsskifte i ledelsen i tide. Vi har behov for at have medlemmer i vores repræsentantskab, der på sigt kan gå ind i bestyrelsen og sikre den fremtidige ledelse af Folkesparekassen.

Vi har behov for unge mennesker med holdninger, der sammen med de lidt ældre er med til at sikre kontinuiteten og føre Folkesparekassen fremad.

Vi har behov for repræsentanter, der netop repræsenterer garanterne med en holdning og forskellige baggrunde, så vi kan få en mangfoldighed i repræsentantskabet.

Jeg håber, mange vil være med til at sikre Folkesparekassens udvikling ved at deltage aktivt i efterårets valg til repræsentantskabet. Både ved at opstille kandidater og ved at deltage i valget.

Garantmødet afholdes den 26. oktober på Hotel Scandic i Silkeborg, hvor der er mulighed for at møde op til en spændende dag. Dem, der ikke har mulighed for at deltage, kan brevstemme indtil den 25. oktober (hvor stemmesedlerne skal være hos vores revisor). Kandidater kan opstilles indtil 1. september.

Sidste chance for at købe garantbeviser, der giver stemmeret til dette års garantmøde er den 27. september. Vi udsender information direkte til alle garanter, ligesom begivenheden kan følges på folkesparekassen.dk.

Mads Andersen Velbæk
bestyrelsesformand

Swipp – betal på en ny måde

Swipp er en ny og nem måde at sende penge på – fra én person til en anden. Som kunde i Folkesparekassen kan du nu tilmelde dig Swipp.

Ingen kontonumre, ingen NemID. Og du slipper for at skulle have kontanter på dig. Du sender til et mobilnummer – og pengene er på vej til modtageren med det samme.

Du kan swippe, hvis du har en smartphone og kender modtagerens mobilnummer. Både du og modtageren skal være tilmeldt Swipp. Du kan swippe op til 1.500 kr. om dagen, og ikke mere end du har på din konto. På din konto kan du nemt holde øje med alle swippede beløb.

Det er en lang række danske banker, herunder Folkesparekassen, der står bag den nye løsning. ■

Nyt lån til din lavenergibolig

Grønt Boliglån er et nyt tilbud i Folkesparekassen, som skal bruges i forbindelse med køb af en privat bolig eller istandsættelse af den bolig, du allerede ejer.

Går du med overvejelser om at opføre et nyt hus eller vil du renovere din eksisterende bolig, så kan der være mange penge at spare ved at tænke energirigtigt. Afhængig af energiklasse bliver energiforbruget og dermed varmeudgiften i boligen markant lavere. Til gengæld er byggeriet ofte dyrere.

Det kan du nu råde bod på med et Grønt Boliglån, hvor vi tilbyder en lav rente, hvis din bolig er et passivhus eller byggeriet lever op til reglerne om lavenergi klasse 2015. Lånet ydes med pant i boligen inden for 100 % af ejendoms- eller handelsværdien, og der skal være et foranstående lån fra Totalkredit.

Hent en Grønt Boliglån-flyer i din afdeling eller læs mere og se den aktuelle rentesats på folkesparekassen.dk. ■

Ebeltoft-kunder får ny mobilbank og forbedret netbank

Tekst: Chresten Ibsen/
chib pressebureau

Folkesparekassen modtog onsdag den 1. maj tilladelse fra Finanstilsynet og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til sammenlægningen mellem Ebeltoft Andelskasse og Folkesparekassen. Sammenlægningen er dermed endelig godkendt og således en realitet.

Konverteringen af kunder blev derfor sat igang i slutningen af maj. Det vil betyde masser af nye muligheder for de tidligere kunder i Andelskassen – for eksempel bedre netbank, ny mobilbank

og så sker konverteringen sådan, at kunderne kan beholde deres nuværende lønkonto og Dankort.

Sammenlægningen blev godkendt af de to pengeinstitutters andelshavere og repræsentantskab ved ekstra generalforsamlinger i april.

Med sammenlægningen bliver den fælles solvensprocent for Folkesparekassen 18,95 %, balancen rammer 571 mio. kr. og det samlede antal kunder runder 7.500. ■

JAKs sommertur til Fanø

Lørdag den 31. august 2013

Turleder: Søren Vinding fra FanøNatur

Så er det tiden, at vi skal have en rigtig hyggelig dag i JAK. Som omtalt i forrige nummer af bladet har JAK i Syd- og Sønderjylland købt denne tur ved at donere et beløb til Danmarksindsamlingen i januar. Se mere om Fanø i artiklen i JAK blader nr. 2.

Turen er en vandretur på ca. 4 km tværs over Fanø med temaet mennesker, kultur og natur på Fanø, som jo ligger i Nationalpark Vadehavet. Søren Vinding vil guide og fortælle om livet og naturen på Fanø før og nu.

Medbring alle sanser, madpakke og (kolde/varme) drikke. Du får brug for det hele.

Skulle du have en kikkert og en lup, så tag dem med. Gummistøvler er kun nødvendigt i øsregnvejr.

Det vil være rigtig dejligt med tilmelding til jakob.mikkelsen@mail.dk, så vi ved lidt om, hvor mange der kommer. På forhånd tak for det. Vi ses til en hyggelig dag, hvor der helt sikkert også bliver god lejlighed til en JAK-snak!

Tidspunkt (Bus og færge er præcise tider. Resten er ca. tider)	Aktiviteter den 31. august
9.30	Ankomst til Færgen i Esbjerg. Der er parkeringspladser tæt ved færgen, men er der mange folk på øen, så kan de ligge 2-300 m væk.
9.50	Afgang med færgen fra Esbjerg
10.02	Ankomst til Fanø, hvor gruppen bliver modtaget af naturguide fra FanøNatur, Søren Vinding. Søren deltager i resten af turen.
10.05	Afgang med bussen mod syd på Fanø. Der køres over Fanø strand.
10.25	Vandring over heden mod Sønderho Gl. fuglekøje (1 km på hedesti). Sønderho Gl. Fuglekøje ligger ved Fanøs østkyst helt tæt på Vadehavet. På turen ind mod fuglekøjen fortæller Søren historier om Fanøs natur og kultur.
	Rundtur i Sønderho Gamle Fuglekøje. Fuglekøjen er en gammel jagtteknik, der nu drives som et museum.
	Vandring mod Skovlegepladsen i Fanø Klitplantage (2 km på hedesti og grusvej). Skovlegepladsen ligger tæt ved Fanøs strand. På turen mod vest tværs over Fanø fortæller Søren historier om Fanøs natur og kultur.
Ca. 12.30	De medbragte madpakker nydes på skovlegepladsens eller i grillhytten.
13.55	Vandring tilbage mod bussen (1 km af betonvej), hvor Søren bl.a. også fortæller om Fanø under 2. verdenskrig.
14.55	Afgang med bus mod Fanøfærgen. Ekstra: Når vi når Nordby, vil der være mulighed for en lille rundtur i byen, der foruden en interessant kultur også har en iskiosk, som sælger meget store is.

Lån grønt til lavenergi

NYT I FOLKESPAREKASSEN

Grønt Boliglån er et godt tilbud til dig, hvis du vil låne billigt, når du bygger lavenergi.

Læs mere på folkesparekassen.dk eller besøg os i afdelingen for at høre mere om Grønt Boliglån.

Nu er
vi også i
Ebeltoft

Et bæredygtigt valg

Folkesparekassen blev grundlagt i 1983 ud fra idéen om et rentefrit pengesystem i et samfund uden spekulation. Vores unikke lånemuligheder baseret på rentefri opsparing udgør stadig fundamentet i sparekassen. Vi fastholder klassiske dyder som personlig rådgivning og sund fornuft og tilbyder lige vilkår for alle samt mulighed for medindflydelse. Folkesparekassen er i dag et moderne fællesskab, der arbejder for et samfund i sund udvikling og et grønnere miljø. Som garantsparekasse har vi ingen, der skal tilgodeses med udbytte eller kursgevinster. Vores indtjening går derfor udelukkende til at drive et pengeinstitut, der kan være med til at sikre bæredygtighed for din økonomi.

folkesparekassen.dk
[f.com/folkesparekassen](https://www.facebook.com/folkesparekassen)

Østerallé 8a ■ 8400 Ebeltoft ■ ☎ 86 34 09 00
Herningvej 37 ■ 8600 Silkeborg ■ ☎ 86 81 16 11
Frederiks Allé 43 ■ 8000 Aarhus C ■ ☎ 86 13 51 00
Kronprinsensgade 7b ■ 5000 Odense C ■ ☎ 66 11 22 31

Opfordring til en ny generation af JAK medlemmer i København

Efter vedtagelsen af de nye vedtægter for JAK Danmark bliver regionerne nedlagt, herunder JAK regionen for København og Nordsjælland. Der bliver i stedet mulighed for at oprette JAK lokalkredse, hvor der er interesse for det. Disse lokalkredse kan også have medlemmer, der ikke i første omgang er fuldt medlem af Landsforeningen.

I København har JAK arbejdet i de senere år været lagt i hænderne på trofaste medlemmer, der efterhånden er blevet noget grå i toppen. Nu opstår der en chance for, at friske kræfter med nye ideer og kendskab til moderne kommunikation kan komme til.

Derfor opfordres den nye generation af JAK medlemmer i København til kraftigt at overveje, om I vil gøre et arbejde for JAK.

Friske unge JAK medlemmer kan få flere oplysninger ved henvendelse til Poul Busk Sørensen på e-mail: pbusks@mail.dk – eller telefon 6172 8230.

Tjener dine penge noget formål?

Opret en rentefri indlånskonto i vores regnbueafdeling. Kontoformen giver mulighed for grønne og bæredygtige udlån indenfor miljø, kulturelle og sociale områder.

Regnbueafdelingens "etiske råd" varetages af Regnbueforeningen, der er en selvstændig forening.

Nærmere information:
John Wismann – Andelskassen JAK Slagelse

Andelskassen J.A.K. Slagelse
Løvegade 63, 4200 Slagelse
Telefon 58 50 47 70

www.andelskassen-jak-slagelse.dk

JAK Fonden

En fond der virker for JAKs tanker

- Rentefrie lån
- Fremme af humanitet, tolerance og næstekærlighed i teori og praksis

Donationer til fonden kan ske på mange måder. Bl.a. andels/garantibeviser der vil kunne udnyttes til at yde lavtforrentede lån til unge mennesker under uddannelse

Gletcher Energiteknik -
70 22 48 89 · www.gletcher.dk

- Salg og service af varmepumper, køleanlæg, solpaneler og solfangere
- Solvarmepumpen EVI-Heat med markedes højeste COP værdi på 6
- Opstartsbesøg og årlige eftersyn
- Gør det selv hjælp, dimensionering og montagevejledning
- Gratis telefon- og emailrådgivning fra klimaskærm til varmekilde

Tak for besøg, taler, gaver og hilsener på min fødselsdag den 15. maj

Jeg havde en rigtig dejlig dag, som jeg kan glæde mig over længe.

*Med venlig hilsen
Jakob Mikkelsen*

Beplantning – Træpleje – Beskæring
– Fældning – Hegn – Rådgivning
– Pleje og vedligeholdelse

Anders Matthiessen Anlægsgartnerfirma

Skudehavnsvej 17 A
2100 København Ø
Tlf. 35 26 70 38

Wildersgade 51
1408 København K

Tlf. 3295 9403 Fax. 3295 9409
Mobil 2120 9404
E-mail: elmebech@elmabech.dk

Henning Bech Frederiksen
Rådgivende Civiløkonom, HD

ommunikation
og ord omtale
er redigering
skrivearbejde
arviev intern
1 ord ekstern
ma magasiner
tysk facebook
anding design
tale blogging
youtube viral
markedsføring
semeddelelser
ournalist web
ommunikation
storytelling
cessestrategi
ustritekster
ommunikation
alancearbejde
stos artikler

weblogs youtube viral i
flash mobs reklame mail
nyheder pressemeddelel
ord nyhedsopdatering ko
web pre
kriseko
webrekl
journal
storyte
presses
omtale
industr
vejledn
erhverv
vervsny
freelan
pressef
artikler logo design v
plakater brochurer hjer
mailreklamer Google Goo
AdWords Google seo omt

**Bedre og mere
omtale af
din virksomhed**

chib pressebureau
klik www.chib.dk
ring: 31 65 01 89

Nye rammer for det lokale arbejde i JAK

Det fremtidige lokale oplysningsarbejde på Fyn

Hvordan organiserer vi os bedst i forhold til de nye vedtægter i JAK?

Hvor mange nye lokalgrupper er der basis for på Fyn?

Hvad har vi af konkrete planer, og hvilke idéer skal udvikles?

JAK Danmarks formand Jakob Mikkelsen vil deltage i mødet, der foregår i Folkesparekassens lokaler, Kronprinsensgade 7B i Odense,
onsdag den 28. august kl. 19.00

Kom og vær med!

Kontaktperson: Morten Schjøtt

tlf. 42 96 22 20 -

mail: m.schjoett@mail.dk

JAK pengeinstitutter

JAK Andelskassen Østervraa

Vrængmosevej 1, 9750 Østervraa
Tlf.: 98 95 20 88 / Fax: 98 95 20 31
www.jak-oestervraa.dk
E-mail: jakjak@mail.dk
Åbningstid:
Mandag kl. 9.00 – 12.00
Torsdag kl. 15.00 – 17.45
Telefontid: Tirsdag – onsdag – fredag
kl. 9.00 – 12.00

Funder Fælleskasse Andelskasse

Herningvej 37, 8600 Silkeborg
Tlf.: 86 81 15 44
www.funder.faelleskasse.dk
E-mail: funder.faelleskasse@mail.dk
Åbningstid:
Tirsdag kl. 10.00 – 12.30
Torsdag kl. 15.30 – 17.30

Foreningen af JAK pengeinstitutter

Herningvej 37, 8600 Silkeborg
Tlf. 24 98 86 81 / fax 86 81 13 75
E-mail: andelskasseforeningen@jak.dk
Kontortid:
Mandag, tirsdag og onsdag
kl. 10.00 – 13.00
Torsdag kl. 14.00 – 17.30

Folkesparekassen, Silkeborg

Herningvej 37, Postboks 169,
8600 Silkeborg
www.folkesparekassen.dk
E-mail:
info@folkesparekassen.dk
Tlf.: 86 81 16 11/Fax: 86 81 13 75
Åbningstid:
mandag – fredag kl. 10.00 – 16.00
torsdag kl. 10.00 – 17.30

Folkesparekassen, Odense

Kronprinsensgade 7 B,
5000 Odense C
Tlf.: 66 11 22 31/Fax: 65 91 62 31
www.folkesparekassen.dk
E-mail:
info@folkesparekassen.dk
Åbningstid:
Mandag – fredag kl. 10.00 – 16.00
Torsdag kl. 10.00 – 17.30

Folkesparekassen Aarhus

Frederiks Alle 43, 8000 Aarhus
Tlf. 86 13 51 00/ Fax 86 18 03 08
www.folkesparekassen.dk
E-mail:
info@folkesparekassen.dk
Åbningstid:
Mandag – fredag kl. 10.00 – 16.00
Torsdag kl. 10.00 – 17.30

Folkesparekassen Ebeltoft

Østeralle 8 A
8400 Ebeltoft
Tlf. 86 34 09 00/Fax 87 52 53 64
www.folkesparekassen.dk
E-mail:
info@folkesparekassen.dk
Åbningstid:
Mandag – onsdag kl. 9.30 – 13.00
Torsdag kl. 9.30 – 18.00
Fredag kl. 9.30 – 12.00

Andelskassen JAK Slagelse

Løvegade 63, 4200 Slagelse
Tlf.: 58 50 47 70 / Fax: 58 50 12 57
www.ajak.dk
E-mail: info@ajak.dk
Åbningstid:
Mandag kl. 12.00 – 16.00
Tirs-, ons- og fredag kl. 10.00 – 16.00
Torsdag kl. 10.00 – 18.00

Brenderup Andelskasse afd. Andelskassen JAK Slagelse

Brenderupvej 12, 5464 Brenderup
Tlf./Fax: 64 44 13 64
www.ajak.dk/brenderupafdeling
E-mail: andelskassen@jak-brenderup.dk
Åbningstid:
Torsdag kl. 18.30 – 19.30

Morsø Andelskasse afd.

Andelskassen JAK Slagelse

Jernbanegade 9, 7900 Nykøbing Mors
Tlf. 97 71 01 44. Fax. 97 71 01 64
www.ajak.dk/morsafdeling
E-mail: morsoe@andelskassen-jak.dk
Åbningstid:
Mandag og onsdag kl. 10.00 – 13.00
Tirsdag lukket
Torsdag kl. 12.30 – 16.30
Fredag kl. 12.30 – 14.30
Telefonerne er lukket om fredagen, men der
kan lægges besked, så ringer vi tilbage.

Thisted Andelskasse afd.

Andelskassen JAK Slagelse

Frederiksgade 6, 7700 Thisted
Tlf.: 97 91 04 44 / fax 97 92 57 44
www.ajak.dk/thistedafdeling
E-mail: thisted-andelskasse@mail.dk
Åbningstid:
Mandag og onsdag 10.00 – 12.00
Tirsdag og torsdag 11.00 – 17.00

www.jak.dk JAK på nettet

På "www.jak.dk" kan du få oplysninger om JAK DANMARK og JAKs lokale aktivitetsgrupper samt om JAK pengeinstitutterne. På Facebook kan du "synes om" JAK DANMARK - og her få de nyeste opdateringer om aktuelle begivenheder!

JAK DANMARK er talerøret over for offentligheden om bevægelsens langsigtede mål: Gennemførelse af det danske folks økonomiske frigørelse ved oprettelse af en rentefri samfundsbank. JAK DANMARK udgiver JAK bladet, der stiller tidens økonomiske problemer under debat og anviser nye veje og midler til at løse problemerne. De lokale aktivitetsgrupper i JAK varetager på det lokale plan oplysningsarbejdet om JAKs ideer om det rentefri samfund og støtter det til enhver tid værende praktiske arbejder.

JAK pengeinstitutterne arbejder som et alternativt tilbud inden for

den danske lovgivnings rammer på baggrund af JAKs ideer om et rentefrit økonomisk system. JAK pengeinstitutternes væsentligste kendetegn er, at de er til for brugerne. Kernen i deres virke er en »rentefri afdeling«, hvor rentefri indlån giver mulighed for lavtforrentede udlån.

JAK kan ikke løse denne store opgave alene.

Vi indbyder derfor til en dialog med andre bevægelser, foreninger og organisationer – ligesom JAK opfordrer ethvert menneske til at overveje, om der er brug for tanker om økonomisk og menneskelig frigørelse.

JAK viser en vej og indbyder til samarbejde herom.

Medlemskab af JAK Danmark. Abonnement på JAK bladet

JAK Danmark – for menneskelig og økonomisk frigørelse – ikke ved vold – ikke ved kunstgreb – men ved jævn sund fornuft.

Undertegnede ønsker at tegne medlemskab af JAK Danmark og/eller abonnement på JAK bladet:

Sæt kryds ved det ønskede

- kr 400,00 for medlemskab af JAK Danmark, incl. JAK. bladet
- kr 225,00 for medlemskab af JAK Danmark, excl. JAK bladet
- kr 225,00 for pensionister, incl. JAK bladet
- kr 225,00 for studerende, incl. JAK bladet
- kr 200,00 for abonnement på JAK bladet uden medlemskab

Navn

Adresse

Postnr. og by

Dato